

Utval: KIKS - Styret
Møtestad: , Tyholmen hotel, Arendal
Dato: 23.05.2017
Tid: 10:00

Forfall meldast til utvalssekretær Anne Liv Lidtveit som syter for innkalling av varamenn.
Varamenn møter berre ved spesiell innkalling.

Innkalling er sendt til:

Namn	Funksjon	Representerer
Mari Mykland	NESTL	
Jon Rolf Næss	MEDL	
Torhild Bransdal	MEDL	
Terje Damman	LEDER	
Svein Arne Jerstad	MEDL	
Torunn Ostad	MEDL	
Jon-Olav Strand	MEDL	

Saksnummer	Innhold
PS 104/17	Referatsaker
PS 105/17	Drøftingssaker
PS 106/17	Orienteringar
PS 107/17	Rapportering - hedging, trading og formuesforvaltning
PS 108/17	Risikostrategi
PS 109/17	Status strategiplan
PS 110/17	Godkjenning av møteprotokoll Referatsaker
RS 19/17	Status Hydrologi
PS 111/17	Revidering av finansstrategi 2017
PS 112/17	Årsmelding og årsrekneskap 2016 Drøftingssaker
DR 13/17	Oppstart strategiarbeid - notat til styremøte 23. mai 2017

PS 104/17 Referatsaker

RS 20/17 Status Sira-Kvina

Hvilken konsesjonskraftmengde har kommunen krav på?

LVK sitt konsesjonskraftseminar

12. mai 2017

Glenn Qvam Håkonsen
dagleg leiar

KONSESJONSKRAFT IKS
– vaktar rettane og tek vare på verdien

Alternativ tittel:

**Lykken på jord
er ein ervervskonsesjon**

LVK sitt konsesjonskraftseminar

12. mai 2017

Glenn Qvam Håkonsen
dagleg leiar

KONSESJONSKRAFT IKS
– vaktar rettane og tek vare på verdien

HYDROLOGIGRUPPA

Konsesjonskraftstyret
i Telemark

Målsetting:
Sørge for robust og varig tilgong til nødvendige
hydrologitjenester for å sikre verdiane for
kraftkommunane.

KVEN ER KIKS?

- Interkommunalt selskap skipa i 1984
- Alle konsesjonskraftkommunar på Agder er deltakarar i selskapet, totalt 20 kommunar og begge fylkeskommunane
- 861 GWh

- Skal vakte deltakarane sine rettar og ta vare på verdien
- Handterer fysisk uttak av konsesjonskraft og finansiell sikringshandel inkludert valutasikring for deltakarane
 - Inkludert avtalar om uttak av kraft med konsesjonær

KORLEIS JOBBAR KIKS MED HYDROLOGI?

Målsetting:

Få tak i rett volum konsesjonskraft til rett pris og til rett tid.

Utfordringa er NVE som ikkje bereknar konsesjonskraftvolumet før kraftverket har vore i drift fleire år.

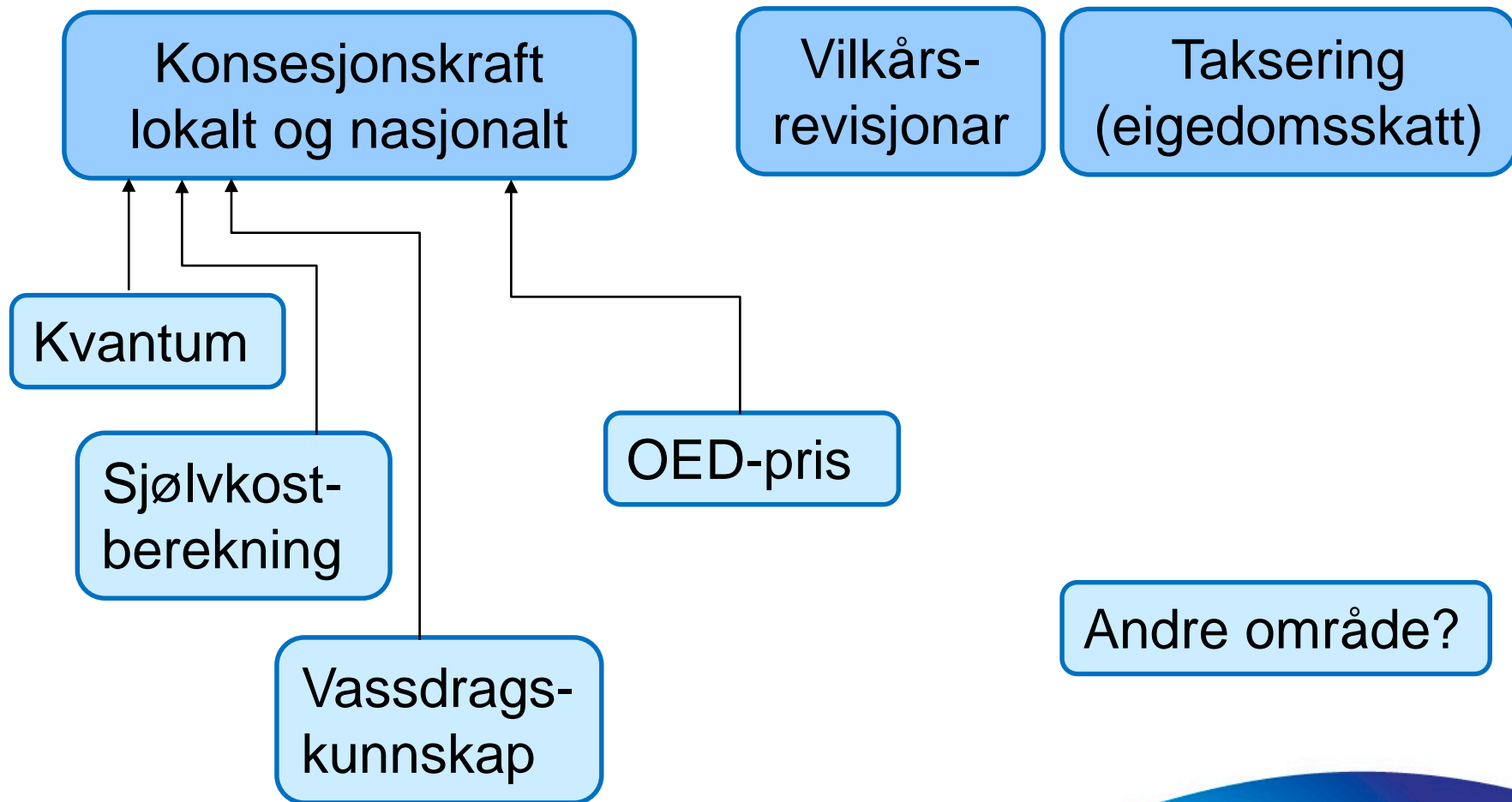
Det er lønsamt for oss å bruke pengar på ei utrekning før NVE gjer det

KORLEIS JOBBAR KIKS MED HYDROLOGI?

- ❖ Når nye konsesjonar blir gitt: berekne eit a-konto volum
- ❖ Når NVE gjer sine berekningar: kontrollere desse
- ❖ Når NVE gjer omberekning av tidlegare konsesjonskraftfordelingar: kontrollere desse

KVIFOR TRENG EIN HYDROLOGIKOMPETANSE?

MÅL MED PROSJEKTET: BESTILLARKOMPETANSE

KIKS tek ut 10 % av konsesjonskrafta på landsbasis, men har i mange år vore Hydrologiservice sin største kunde.

Kvifor?

KIKS bidreg gjerne med å utvikle
bestillarkompetansen i andre kommunar

KORLEIS BLIR KONSESJONSKRAFTA BEREKNA?

FAKTA

Informasjon fra Norges vassdrags- og energidirektorat nr. 1 2004

Konsesjonsavgifter og konsesjonskraft

Utbygging av vannkraft baserer seg i stor grad på inngrep i vassdragets naturlige løp, som oppdemming av magasiner og overføring av vann. Det meste av norsk kraftproduksjon kommer fra vannkraft, og har ført til at mange vassdrag idag er regulert i større eller mindre grad. Tillatelsen til å regulere gis ved konsesjon.

Når et vassdrag blir regulert følger det også med økonomiske forpliktelser overfor de berørte kommunene. Forpliktelsene er nedfelt i vassdragskonsesjonen. Eieren av kraftverket skal blant annet betale årlige konsesjonsavgifter og selge konsesjonskraft til en pris som er bestemt uavhengig av markedsprisen på kraft.

Lovverket på dette området stammer fra begynnelsen av 1900-tallet. I dette faktaarket gir NVE en oversikt over gjeldende praksis på disse områdene per 2004.

Kommunene som blir berørt av en vassdragsregulering har lovfestet krav på ulike former for kompensasjon fra regulantene. **Konsesjonsavgifter** skal gi kommunene erstatning for generelle skader og ulemper som ikke blir kompensert på annen måte. Det skal også gi kommunene rett til en andel av verdiskapningen som finner sted. **Konsesjonskraft** skal sikre kommunene elektrisk kraft til en rimelig pris.

Både konsesjonsavgifter og konsesjonskraft er basert på en beregning av kraftverkets teoretiske produksjonskapasitet, som fastsettes ut fra fallhøyde og vannføring gjennom kraftverket. Dette kapasitetsbegrepet kalles **kraftgrunnlag** (se egen boks), og regnes i naturhestekrefter (nat.hk.)

Definisjoner

Konsesjonsavgifter: årlige avgifter som en kraftverkseier plikter å betale til kommunene som blir berørt av en regulering eller utbygging.

Konsesjonskraft: en andel av kraftproduksjonen, som en kraftverkseier er pålagt å levere kommunene som er berørt av en regulering eller utbygging, eventuelt også fylkeskommunen. Prisen fastsettes uavhengig av markedsprisen.

Konsesjonsavgifter

Kraftverkseieren betaler årlige konsesjonsavgifter både til de berørte kommunene og til staten. NVE beregner og fordeler konsesjonsavgiftene mellom kommunene. Fordelingen av konsesjonsavgiftene skal behandles på nytt hvert 10. år.

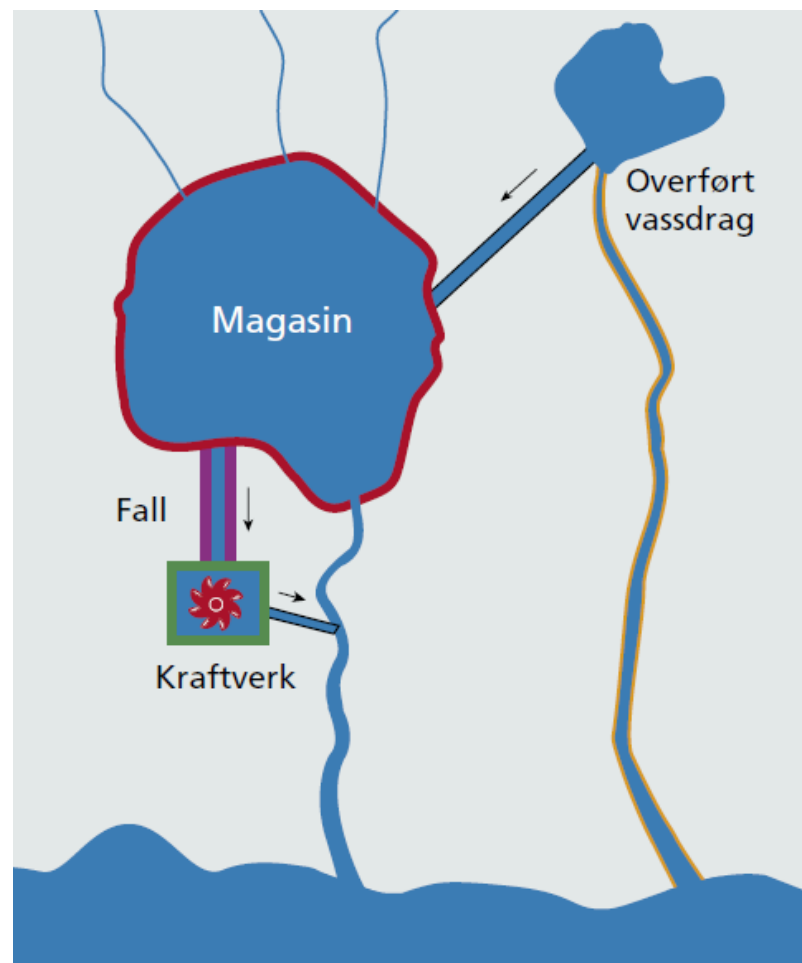
Beregning

Avgiftens størrelse fastsettes ved å gange kraftgrunnlaget for kraftverket med en avgiftssats:

$$\text{kraftgrunnlag (nat.hk.)} \times \text{avgiftssats (kr/nat.hk.)} = \text{avgift (kr.)}$$

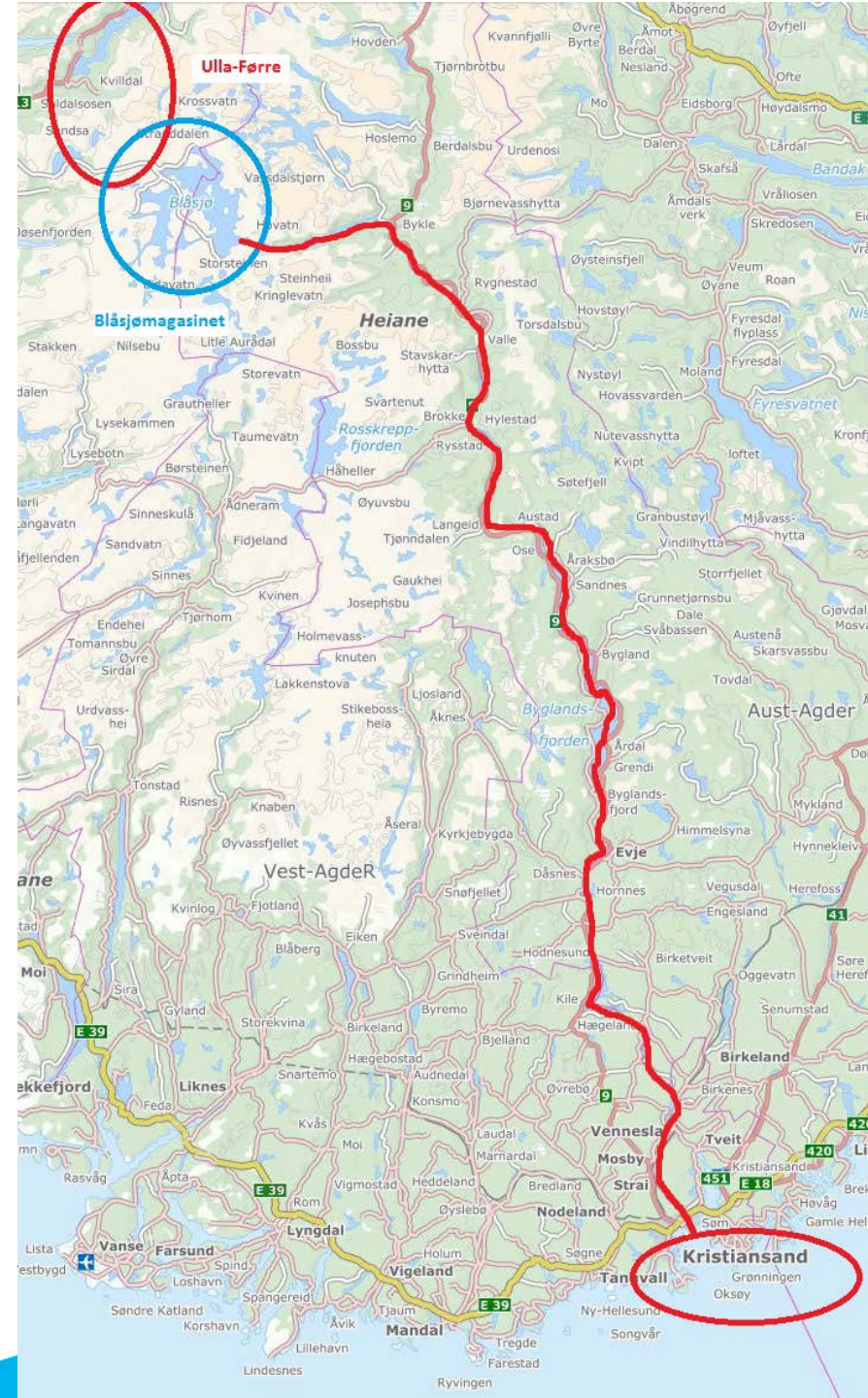
Avgiftssatsen for konsesjonen blir fastsatt når konsesjonen gis. Deretter indeksjusteres satsen hvert 5. år etter Statistisk Sentralbyrås gjennomsnittlige konsumprisindeks.

Det beregnes konsesjonsavgift for både ervervs- og reguleringskonsesjoner, såkalt **ervervsavgift og reguleringsavgift**. Kraftverkseieren skal ikke betale dobbelt for samme mengde regulert vann. Dette innebærer at når et kraftverk benytter begge typer konsesjoner trekkes i hovedsak reguleringsavgiftene fra ervervsavgiften. Det overskytende utgjør **netto ervervsavgift**.

DØME KRISTIANSAND

- Kristiansand kommune får konsesjonskraft frå Saurdal i Ulla-Førre.
- KIKS oppdaga at det same vatnet også renn gjennom Kvilldal og Hysten, utan at kommunen får konsesjonskraft
- KIKS har bede NVE om å rette feilen.
- Dette doblar volumet til Kristiansand kommune

DØME TELEMARK

Nape kraftverk i
Fyresdal kommune

Konsesjon etter vannressurslova 30. juni 2010

Kraftverket utnyttar reguleringskonsesjon Napevatn av 27.
juni 1967

Kraftverket var ferdig 8. oktober 2013 og levering av
konsesjonskraft er heimla frå denne datoen.

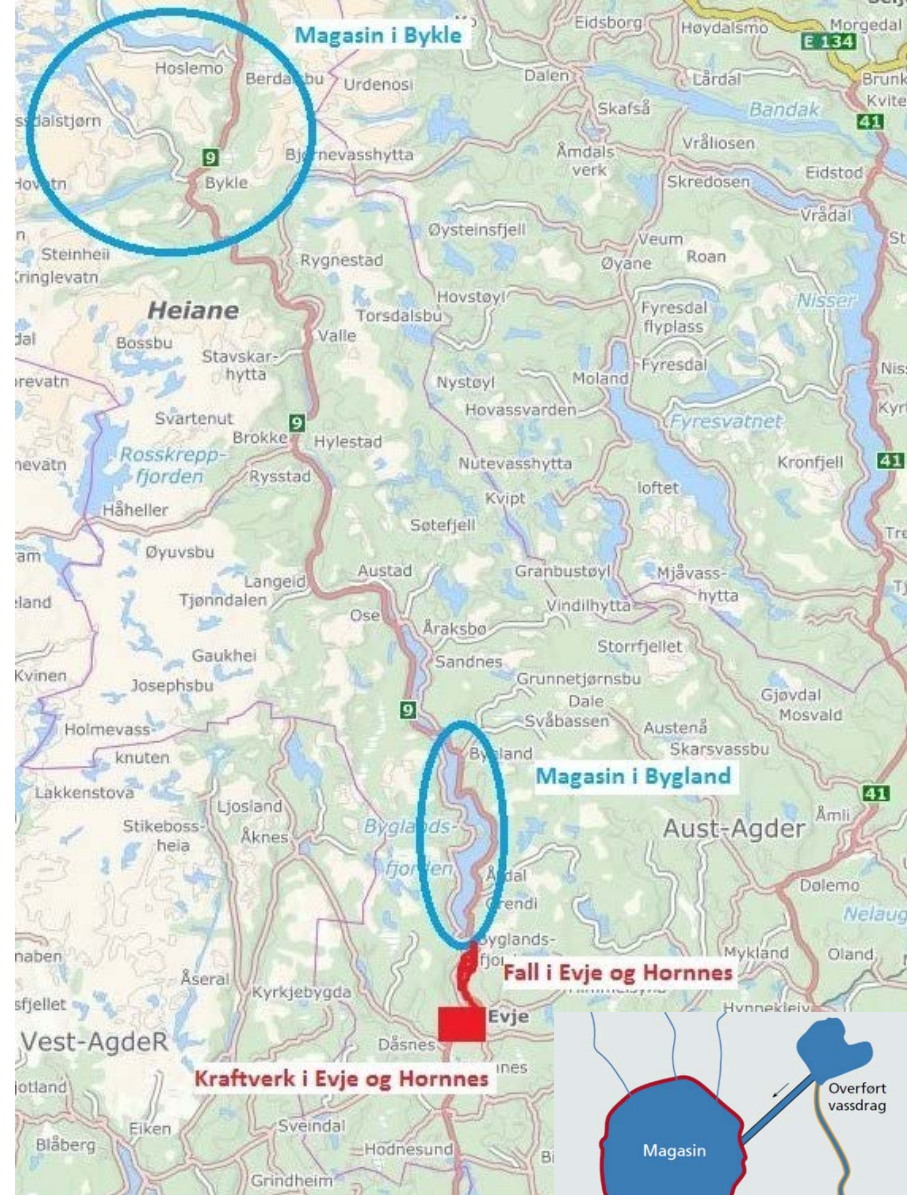
Årleg kvantum 0,5 – 0,7 GWh.

DØME: OVANFORLIGGANDE KONSESJONAR

Konsesjonar gitt etter vannressurslova heimlar ikkje konsesjonskraft, men dersom vassdraget alt er regulert, heimlar utbygginga uttak av konsesjonskraft.

Fennefossen i Otravassdraget

- Gitt konsesjon desember 2015
- Agder Energi har ikkje tatt investeringsavgjerd

DØME: ERVERVSKONSESJON

Ervervstillegg:

- Eidsfoss og Vrangfoss i Nome kommune
- Eigarskifte av kraftverket, ny eigar må ha ervervskonsesjon
- Ein slik konsesjon heimlar eit ervervstillegg på konsesjonskraft.
- Konsesjonen er gjeven 27. mars 2015 og levering av ervervstillegget er heimla frå denne datoen.

Prisavklaring:

- Ein ny ervervskonsesjon overstyrer tidlegare reguleringskonsesjoner med sjølvkostkraft.
- Bjelland kraftverk i Marnardal kommune

1000 liter vatn må
falle om lag 500 meter
for å kunne produsere
1 kilowatttime

KVAR STÅR PROSJEKTET NÅ?

Markedskraft driv nå kompetanseheving, mellom anna saman med Hydrologiservice.

KIKS betalar deler av kompetansehevinga, og utviklar bestillarkompetanse.

Konklusjon frå KIKS:

For å behalde hydrologitenester på kommunesida, må tenesta brukast!

LVK og kommunane sitt ansvar, men det er vel til ei god sak?

BLÅSJØMAGASINET MED STOREVASSDAMMEN I BYKLE KOMMUNE

PS 105/17 Drøftingssaker

Til:

Konsesjonskraft IKS - Styret

Vår ref:
2017/20-2

Sakshandsamar:
Anne Liv Lidtveit, 37937526
all@konsesjonskraft.no

Arkivkode:

Dato:
18.05.2017

Oppstart strategiarbeid - notat til styremøte 23. mai 2017

Gjeldande strategiplan og etiske prinsipp er vedtatt i representantskapet juni 2015. Planen gjeld for perioden 2015-2020, men skal samtidig reviderast ein gong per kommunestyreperiode. Det betyr at den i løpet av 2018-2019 bør reviderast for denne perioden.

Ein ønskjer allereie nå å sette i gong tankane til styret rundt selskapet; kor vi er, kor vi vil? Kva skal vi jobbe med, kva skal vi prioritere?

Grovt sett kan vi dele inn framtidsscenario i tre; vere som i dag, utvide geografisk, og utvide tenestemenyen. Her må styret ha ei meining om kva vi vil, på kort og på lengre sikt.

«Konsesjonskraft IKS skal vere ein leiande nasjonal forvaltar av konsesjonskraftrettane»

Eller?

Dei seinare åra har ein sett ein nedgang i kraftprisane, og med det også nedgang i inntektene til kommunane. Aldri har det vore viktigare å treffe på sikringshandlane, aldri har det vore viktigare å fylgje med i marknaden, og aldri har det vore viktigare å vakte rettane slik at ein sørger for at kommunane får dei inntektene dei har rett på.

For å klare målsettinga er kompetanse nøkkelordet. Spørsmålet er korleis ein best skal kunne ivareta kompetansen i administrasjonen, i styret, representantskapet og ikkje minst i kommunane generelt. Vi ser at konsesjonskraft er blitt nedprioritert dei siste åra. Kanskje kjem det av at inntektene har gått ned og det ikkje er like moro lenger når kommunekassene ikkje fyllest opp på same måten som før? Kanskje har det med at Regjeringa lanserte ein kommune- og regionsreform som vi veit og forstår har tatt mykje tid? Kanskje har det å gjere med at KIKS rett og slett er blitt for flinke i jobben sin, og at konsesjonskraft på ein måte «går på autopilot» rundt om i kommunane?

Måten KIKS er organisert på kan nærmast gi inntrykk av at det er selskapet som har konsesjonskraftretten, men at pengane tilfell kommunane. Dette er heilt feil. Det er kommunane og fylkeskommunane som eig retten til konsesjonskraft – vi berre forvaltar den.

Det moroaste vi i administrasjonen veit er konsesjonskraft, både den operative og den juridiske og politiske sida av konsesjonskrafta. At det er kult å selje kraft for millionar kvar veke, er ikkje noko vi tenker så mykje på. Det vi sel, er velferdsproduksjon for kommunane. Og derfor veit vi at vi er viktige for deltakarkommunane våre, trass i at inntektene har gått ned dei seinare åra.

Kva må så til for at Konesjonskraft IKS skal vere viktig også i framtida? Kva skal til for at KIKS er ein attraktiv kompetansearbeidsplass også etter denne kommunestyreperioden? Kva skal til for at vi på best muleg måte kan hjelpe og bidra kommunane i konesjonskraftspørsmål? Kva ønskjer deltakarane? Og kva treng deltakarane?

Glenn Qvam Håkonsen
Dagleg leiar

PS 106/17 Orienteringar

PS 107/17 Rapportering - hedging, trading og formuesforvaltning

PS 108/17 Risikostrategi

PS 109/17 Status strategiplan

PS 110/17 Godkjenning av møteprotokoll

Saksframlegg

Konsesjonskraft IKS

<i>Saksnummer</i>	<i>Utval</i>	<i>Møtedato</i>
111/17	KIKS - Styret	23.05.2017

Revidering av finansstrategi 2017

Dagleg leiar tilrår:

Den nye finansstrategien vert vedteken

Saksutgreiing:

1. Bakgrunn for saka

Dagens finansstrategi gir formuesforvaltning eit handlingsrom på 10%-17% på egenkapitalinvesteringar. Strategisk fordeling er satt til 15%, noko som gir moglegheiter for overvekt av aksjer på 2%. Dette begrenser den optimale styringa av reservekapitalen

2. Kva er samanhengen mellom strategiplanen og denne saka

KIKS skal take vare på verdien for deltakarane, og det er viktig med handlingsrom for å kunne navigere i marknader som endrar seg. Simuleringar syner at ein endring av strategi vil gje same forventa avkastning, men til lågare risiko.

3. Saksopplysningar

Dagens strategi har fylgjande nivå på aktivaklassar:

Aktivaklasser	Porteføljen totalt %		
	Min	Strategisk fordeling	Maks
Rentebærende investeringer	83 %	85 %	90 %
Pengemarked Norge	0 %	30 %	90 %
Norske Obligasjonsfond	0 %	45 %	85 %
Internasjonale Obligasjonsfond m/valutasikring	0 %	10 %	25 %
Egenkapital investeringer	10 %	15 %	17 %
Norske / Nordiske Aksjefond	0 %	2 %	4 %
Internasjonale Aksjefond	8 %	10 %	12 %
Hedgefond	2 %	3 %	5 %

Forslaget frå formuesforvaltning er å endre minimum på rentebærende investeringer og auke maks på egenkapitalinvesteringer.

Aktivaklasser	Porteføljen totalt %		
	Min	Strategisk fordeling	Maks
Rentebærende investeringer	75 %	85 %	90 %
Pengemarked Norge	0 %	30 %	90 %
Norske /Nordiske Obligasjonsfond	0 %	45 %	85 %
Internasjonale Obligasjonsfond m/valutasikring	0 %	10 %	25 %
Egenkapital investeringer	10 %	15 %	25 %
Norske / Nordiske Aksjefond	0 %	2 %	5 %
Internasjonale Aksjefond	8 %	10 %	15 %
Hedgefond	2 %	3 %	5 %

Den strategiske fordelinga er lik, endringa gjev moglegheit for å auke i egenkapitalinvesteringer (og redusere i rentebærende) når ein har marknadssyn.

Simuleringar på historiske bevegelsar gir ein lik forventa kortsiktig avkastning på 2,4-2,5%, mens årleg standardavvik (risiko) vert redusert frå 5,6% til 5,1%. Grunnen til denne reduseringa sjølv med ein mogleg auke i egenkapitalinvesteringar er betre moglegheiter for å ta posisjon i marknaden når ein har marknadssyn samt at korrelasjonen mellom aktivaklassane betre kan utnyttast.

4. Vurdering

KIKS sin reservekapital skal vere investert i likvide midlar og samstundes ha ein låg risikoprofil. Forslaget til endring gir meir fleksibilitet i forvaltninga og simuleringar syner at dette vil redusere risikoen til reservekapitalen.

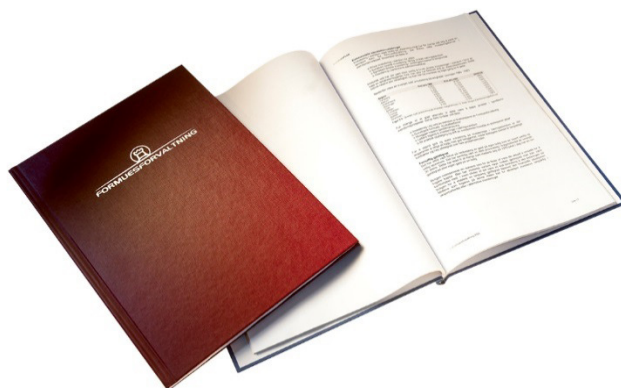
Formuesforvaltning har levert god avkastning og har forvalta reservekapitalen til KIKS i 6 år i samsvar med forventa risiko. Ei endring i strategien blir sett på som ei god endring i tråd med strategiplanen og verdiane til KIKS.

Valle, den 16.05.2017

Glenn Qvam Håkonsen
dagleg leiar

FINANSSTRATEGI

FOR KONSESJONSKRAFT IKS sine langsiktige finansielle aktiva

Forslag til utvidelse av rammer mai 2017

INTRODUKSJON	4
1.1 BAKGRUNN	4
1.2 STYRETS MYNDIGHET OG ANSVAR.....	4
1.3 INVESTERINGSMÅL	4
1.3.1 <i>Avkastningsmål</i>	4
1.3.2 <i>Likviditetsmål</i>	4
1.4 Plasseringshorisont og risikotoleranse	4
1.5 Beregning av markedsrisiko	4
1.6 Risikohåndtering	5
1.7 Formål med finansstrategien	5
1.8 Forhold til etisk forvaltning.....	5
1.9 Oppdatering av finansstrategien.....	5
2 ORGANISASJON OG ANSVARFORDELING	6
2.1 Styrets ansvar.....	6
2.2 Daglig leders ansvar	6
2.3 Fullmakter.....	6
3 RAMMER FOR KAPITALFORVALTNINGEN	7
3.1 Strategisk aktivafordeling.....	7
3.1.1 <i>Tillatte aktivaklasser</i>	7
3.1.2 <i>Overordnede rammer for aktivaklassene</i>	7
4 AKTIVAKLASSER	7
4.1 Porteføljen totalt %.....	7
4.1.1 <i>Rammer fordelt innen aktivaklasser</i>	8
MAKS	8
4.1.2 <i>Valutarisiko/sikring</i>	8
4.2 Taktisk aktivafordeling	9
4.2.1 <i>Forvaltningsstruktur</i>	9
4.2.2 <i>Regler for rebalansering</i>	9
5 VALG AV VERDIPAPIR	9
5.1 Maksimalt enkeltengasjement for den totale porteføljen.....	9
5.2 Maksimalt enkeltengasjement innen de respektive aktivaklasser	9
5.3 Diversifisering	9
5.4 Kvalitetssikret implementering av aktivafordeling	9
5.4.1 <i>Rentebærende investeringer:</i>	10
5.4.2 <i>Egenkapital investeringer:</i>	10
6 OPPGJØRSRISIKO	11
6.1 Motpartar.....	11
6.2 Depot	11
7 OPPFØLGING	11
7.1 Oppfølgingens formål.....	11

8 RAPPORTERING

12

8.1	RAPPORTERING	12
8.1.1	<i>Formål</i>	12
8.1.2	<i>Ansvar</i>	12
8.1.3	<i>Måned rapport</i>	12
8.1.4	<i>Årsrapport</i>	12

9 DEFINISJONER AV NORMALT FOREKOMMENDE UTTRYKK..... 12

Vedlegg: VaR analyse

INTRODUKSJON

1.1 Bakgrunn

Gjeldende dokument er utarbeidet på bakgrunn av "Reglement for finansforvaltning for Konsesjonskraft IKS" (heretter kalt KIKS).

Nevnte reglement er vedtatt av styret 09.06.2010.

Midler som omhandles av dette dokumentet erstatter deler av nevnte dokument og gjelder forvaltning av KIKS langsiktige finansielle aktiva – ref nevnte reglement fra punkt 7 og ut dokumentet.

Viktige rammebetingelser knyttet til dokumentet

Ref.: Kommuneleven § 27, § 52 og kapitel 11.

Selskapsavtale for Konsesjonskraftfondet for Aust-Agder IKS. Gjelder for perioden 1/5-2010 til 31/12-2019

Rutiner for forvaltning av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål og langsiktige finansielle aktiva. Gjelder fra 1/7-2010

Regler for delegering av fullmakter innen finansforvaltning. Gjelder fra 1/7-2010

1.2 Styrets myndighet og ansvar

Styret er øverste organ.

Forvaltningen av gjeldene midler hører inn under styret.

Styret har gitt Daglig leder fullmakt til å plassere KIKS langsiktige aktiva i henhold til utarbeidet reglement.

1.3 Investeringsmål

1.3.1 Avkastningsmål

Det skal legges til grunn et langsiktig perspektiv for forvaltningen av midlene. Forvaltningen skal muliggjøre en årlig avkastning som skal ligge på et nivå tilsvarende pengemarkedsrenten i Norge (målt ved ST1X) + 1,0 - 1,5 %, over en rullerende femårsperiode.

Det er samtidig en målsetting at forvaltningen skal gi høyere avkastning enn referanseporteføljen.

1.3.2 Likviditetsmål

Investeringene skal skje hovedsakelig i finansielle instrumenter som har tilfredsstillende likviditet. Man skal vurdere god likviditet sett i forhold til de løpende forpliktelser KIKS har.

1.4 Plasseringshorisont og risikotoleranse

Plasseringshorisonten for forvaltningen er langsiktig, men skal evalueres etter rullerende femårsperioder. Porteføljen skal forvaltes på en måte som søker å minimere fluktuasjoner i verdien i løpet av plasseringshorisonten og stemmer overens med oppsatte mål.

For å kunne oppnå de langsiktige målsetningene, er KIKS innstilt på at det kan bli verdifluktuasjoner i porteføljen.

1.5 Beregning av markedsrisiko

I arbeidet med å beregne hvilken risiko porteføljen kan utsettes for benyttes VaR analyse med 95 % sannsynlighet. Dette innebærer at modellen beregner det største tapet pr. år som er sannsynlig innenfor en periode på 20 år, men med unntaksår hvor tapet kan bli større. Unntaksåret kan imidlertid komme når som helst innfor denne perioden.

1.6 Risikohåndtering

For å minimere forvaltningsrisiko skal kapitalforvaltningen tilpasses prinsippene om diversifisering.

Diversifiseringsprinsippene anvendes for å fordele en porteføljes plasseringer innen og mellom ulike aktivaklasser/markeder/forvaltere med formål å redusere risikoen og/eller øke avkastningen i porteføljen.

Styret for KIKS skal følge opp at KIKSs eiendeler har en diversifisering både av strategisk og taktisk art for derigjennom å redusere porteføljes risiko.

Styret skal påse at KIKSs eiendeler har en diversifisering slik at eiendelene er fordelt på ulike aktivaklasser, og også påse at eiendelene er diversifisert gjennom en forsvarlig spredning innen hver aktivaklasse.

1.7 Formål med finansstrategien

Finansstrategien utgjør et regelverk for den langsiktige forvaltningen og fungerer dessuten som en håndbok i det daglige arbeidet for personer som arbeider med plasseringene i KIKS.

Finansstrategien angir retningslinjer for kapitalforvaltningen, samt en beskrivelse av forhold knyttet til organisering og ansvarsforhold, styre- og ledelsesrapportering.

1.8 Forhold til etisk forvaltning

KIKS har hatt opp til vurdering og diskusjon forholdet rundt etisk forvaltning. Det er konkludert med at det pr i dag ikke vil være mulig å gjennomføre detaljert overvåking bl.a. med bakgrunn i hvilke ressurser som er tilgjengelig for styret og administrasjon.

Det er i denne sammenheng vurdert at man i sin forvaltning benytter produktleverandører som hver for seg opptrer på en tilfredsstillende måte i markedet generelt sett, og at man i så måte opptrer ansvarlig i sin forvaltning

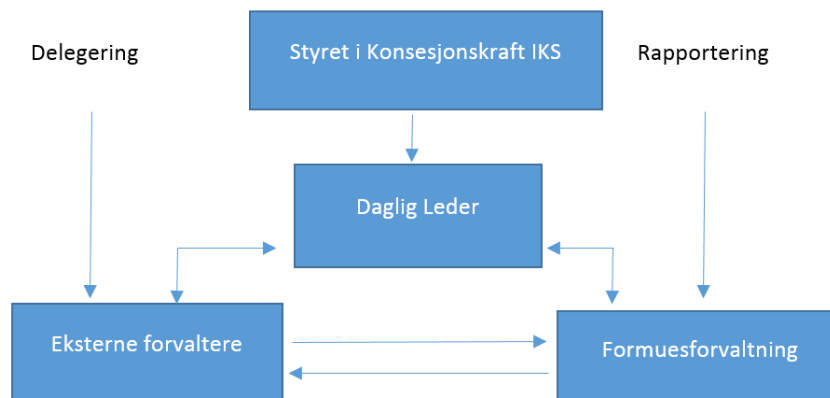
1.9 Oppdatering av finansstrategien

Kapitalforvaltningsstrategien skal revideres minimum en gang pr år.

Alle endringer må vedtas av styret og protokollføres.

2 ORGANISASJON OG ANSVARFORDELING

Skjematisk bilde av organisasjon og ansvarsfordeling

2.1 Styrets ansvar

Det er styrets ansvar å:

1. sørge for at KIKS langsiktige finansielle aktiva sikres en tilfredsstillende langsigtig avkastning uten vesentlig finansiell risiko.
2. påse at regnskap og formuesforvaltning er gjenstand for betryggende kontroll
3. fastsette finansstrategien (risikonivå, avkastningskrav og strategisk aktivafordeling)
4. gi tillatelse til andre aktiva enn de som er styregodkjente
5. fastsette retningslinjer for bruk av fullmakter som styret gir Daglig Leder
6. fatte beslutninger i overordnede/vesentlige saker om kapitalforvaltning

2.2 Daglig Leders ansvar

Det er Daglig Leders ansvar å:

1. fatte vedtak om tildeling av porteføljeforvaltning til eksterne forvaltere
2. ta beslutninger om forandring av forvaltningsstruktur i henhold til strategi
3. forberede og innstille saker, herunder gjennomføre vurdering av og tildeling til eksterne forvaltere og foreslå valg av eksterne forvaltere
4. beslutte å avvikle forvaltere som ikke oppfyller målene i henhold til strategi
5. representere KIKS overfor ekstern samarbeidspartner
6. sørge for at likvide midler er tilgjengelig etter behov
7. rapportere til styret om porteføljens eksponering i relasjon til de fastsatte grenseverdier i henhold til strategi.
8. rebalansere aktivklassene hvert kvartal eller ved behov
9. se til at finansielle avtaler inngås og finansielle transaksjoner skjer innenfor rammen av denne finansstrategi
10. initiere og utarbeide forslag til oppdatering av finansstrategien
11. avholde kvartalsvise møter med ressurser fra Formuesforvaltning Aktiv Forvaltning AS

2.3 Fullmakter

Foruten ovenstående ansvarsfordeling gjelder KIKSs ordinære fullmakter.

3 RAMMER FOR KAPITALFORVALTNINGEN

Den strategiske aktivafordeling gir de generelle retningslinjene for bl.a. normalposisjon i den langsiktige aktivafordelingen, grenseverdier for maksimal- og minimalposisjon samt tillatte aktivaklasser.

3.1 Strategisk aktivafordeling

3.1.1 Tillatte aktivaklasser

Porteføljens midler kan plasseres i følgende aktivaklasser:

1. Rentebærende (Investment Grade)
 - a. Pengemarked Norge
 - b. Norske/Nordiske Obligasjonsfond
 - c. Internasjonale Obligasjonsfond m/valutasikring
2. Aksjefond
 - a. Norske / Nordiske aksjefond
 - b. Internasjonale aksjefond
3. Alternative investeringer
 - a. Hedgefond

Skal plassering skje i andre aktiva enn de nevnt ovenfor, skal styret fatte beslutning om det.

3.1.2 Overordnede rammer for aktivaklassene

Tabell 1 nedenfor viser de overordnede rammer fordelt på rentebærende og egenkapital investeringer.

Porteføljen skal settes sammen slik at KIKS søker å optimalisere langsiktig forventet avkastning på bakgrunn av KIKSs evne til å bære finansiell risiko.

KIKS skal tilstrebe en langsiktig aktiva allokering lik den strategiske vektingen som framgår i tabell 2.

Tabell 1

4 Aktivaklasser	4.1 Porteføljen totalt %		
	Min	Strategisk fordeling	Maks
Sikre investeringer	75 %	85 %	90 %
Pengemarked Norge			
Norske/Nordiske Obligasjonsfond			
Internasjonale Obligasjonsfond m/valutasikring			
Egenkapital investeringer	10 %	15 %	25 %
Norske /Nordiske Aksjefond			
Internasjonale Aksjefond			
Hedgefond			

4.1.1 Rammer fordelt innen aktivaklasser

Midlene skal fordeles i henhold til markedsverdier i del porteføljer som spesifisert under. Prosenttallene i tabell 2 angir laveste og høyeste andel, som de respektive aktivaklasser kan utgjøre av porteføljens totale markedsverdi ved hvert tidspunkt. I tabellen fremgår også den av styret besluttede langsiktige strategiske fordelingen mellom aktivaklassene i form av "normal posisjon". Anvendelse av frihetsgraden avhenger av forventninger til markedsutvikling for de ulike aktivaklasser som inngår i porteføljen.

Tabell 2

Aktivaklasser	Porteføljen totalt %		
	Min	Strategisk fordeling	Maks
Rentebærende investeringer	75 %	85 %	90 %
Pengemarked Norge	0 %	30 %	90 %
Norske/Nordiske Obligasjonsfond	0 %	45 %	85 %
Internasjonale Obligasjonsfond m/valutasikring	0 %	10 %	25 %
Egenkapital investeringer	10 %	15 %	25 %
Norske / Nordiske Aksjefond	0 %	2 %	5 %
Internasjonale Aksjefond	8 %	10 %	15 %
Hedgefond	2 %	3 %	5 %
Investeringer i internasjonale obligasjonsfond skal valutasikres Rentepapirenes samlede durasjon maks 5 år			

Kommentarer:

Andelen av rentebærende investeringer kan variere mellom 75 - 90 %, og andelen av egenkapital investeringer kan variere mellom 10 - 25 % av porteføljens totale markedsverdi. Eksponering innen hver aktivklasse vil i sum ikke overstige totalrammene for aktivaklassene. Vedtatt strategisk fordeling vil utgjøre 15 % i egenkapital og 85 % i rentebærende investeringer.

Den strategiske porteføljens forventede avkastning og risiko skal beregnes minst årlig.

4.1.2 Valutarisiko/sikring

Investeringer i internasjonale obligasjonsfond skal være valutasikret. Hensikten med å benytte seg av en valutasikringsstrategi er å forsøke å eliminere valutaelementet i avkastningen, slik at avkastningen avspeiler kun utviklingen i de underliggende plasseringen i porteføljen.

4.2 Taktisk aktivafordeling

4.2.1 Forvaltningsstruktur

Konsesjonskraft IKS har besluttet følgende forvaltningsstruktur:

- Porteføljen av norske/nordiske og internasjonale rentebærende plasseres i bank, pengemarkedsfond og obligasjonsfond
- Porteføljen av norske/nordiske og internasjonale aksjer plasseres i aksjefond
- Porteføljen av alternative investeringer plasseres i hedgefond

Unntak fra ovenstående forvaltningsstruktur besluttes av styret.

4.2.2 Regler for rebalansering

Ved verdisingninger kan porteføljen avvike fra normal posisjon for aktivaklassen som vist i tabell 2.

Rebalanseringsstrategi: Rebalansering skal vurderes hver 3. måned. Hvis en aktivaklasse over- eller underskider nevnte grenseverdi, skal justering til normal posisjon vurderes. Ved brudd på rammer skal rebalansering gjennomføres.

5 VALG AV VERDIPAPIR

5.1 Maksimalt enkeltengasjement for den totale porteføljen

Finansielle aktiva – aksjer, korte og lange rentepapirer og alternative investeringer som kan henføres til en enkelt emittent, eller emittenter innen samme konsern, kan maksimalt utgjøre 10 % av porteføljens totale markedsverdi.

Ved plassering i bank er det ikke fastsatt noen begrensning.

5.2 Maksimalt enkeltengasjement innen de respektive aktivaklasser

Dette innebærer at en enkelt emittent, eller emittenter innen samme konsern, kan maksimalt utgjøre 10 prosent av markedsverdien av den norske/nordiske renteporteføljen, den internasjonale renteporteføljen, den norske aksjeporteføljen henholdsvis den utenlandske aksjeporteføljen. Det vises til pkt 5.1 når det gjelder plassering i bank.

5.3 Diversifisering

Ved bruk av verdipapirfond oppnås det automatisk en bred diversifisering.

5.4 Kvalitetssikret implementering av aktivafordeling

For å kunne implementere aktivafordelingen må det velges investeringsprodukter.

Norske Verdipapirfond:

For å sikre at den enkelte andelseiers midler forvaltes forsvarlig, er et verdipapirfonds virksomhet regulert av norske myndigheter gjennom lov om verdipapirfond. Verdipapirfondsloven stiller også krav til hvordan forvaltningsselskapet skal være organisert. Verdipapirfondene og forvaltningsselskapene er videre underlagt tilsyn av Finanstilsynet, som med visse mellomrom er på stedlige inspeksjoner hos forvaltningsselskapene for å kontrollere at lovbestemmelsene blir fulgt opp. Gjennom å diversifisere fondets investeringer reduseres sannsynligheten for store fall i fondets verdi som følge av store verdifall i enkelte verdipapirer. Verdipapirfondsloven fastsetter visse

overordnede krav til hvordan et verdipapirfonds portefølje skal settes sammen for å sikre diversifisering av fondets plasseringer.

UCITS-fond:

UCITS¹ er en benevnelse på verdipapirfond som omfattes av EUs verdipapirfondsdirektiv. UCITS-direktivet er i kraft av EØS-avtalen implementert i Norge gjennom verdipapirfondsloven. Det følger av dette direktivet at et UCITS-fond som har godkjenning fra tilsynsmyndigheter i ett land i EØS-området har lov å markedsføre fondet i øvrige EØS-land.

5.4.1 Rentebærende investeringer:

Rentebærende fond

Et rentefond er i henhold til Verdipapirfondenes Forenings standarder et fond som etter vedtektene skal plassere midler i andre verdipapirer enn aksjer. Rentefondene deles inn i obligasjonsfond og pengemarkedsfond. I kraft av egne analyseressurser og samarbeid med sitt internasjonalt ledende nettverk av investeringskonsulenter arbeider Formuesforvaltning kontinuerlig med å analysere, kvalitetssikre og overvåke renteforvaltere.

- ❑ Norske pengemarkedsfond
Et pengemarkedsfond er et rentefond som utelukkende kan investere i pengemarkedsinstrumenter, det vil si at fondet ikke kan investere i instrumenter med en rentebindingstid over 1 år.
- ❑ Norske obligasjonsfond
Et obligasjonsfond investerer vanligvis i rentebærende papirer (fortrinnsvis obligasjoner) med lengre løpetid enn det pengemarkedsfondene har anledning til å gjøre. I Verdipapirfondenes Forenings standard defineres således et obligasjonsfond som et rentefond som ikke er et pengemarkedsfond.

5.4.2 Egenkapital investeringer:

Aksjefond

Verdipapirfondenes Forenings standard for aksje- og kombinasjonsfond definerer et aksjefond som et verdipapirfond som i henhold til sitt investeringsmandat normalt skal investere minst 80 prosent av fondets forvaltningskapital i aksjer eller andre egenkapitalinstrumenter. Investeringsuniverset for slike fond består hovedsakelig av børsnoterte aksjer. I kraft av egne analyseressurser og samarbeid med sitt internasjonalt ledende nettverk av investeringskonsulenter arbeider Formuesforvaltning kontinuerlig med å analysere, kvalitetssikre og overvåke forvaltere av norske og internasjonale aksjefond.

Alternative investeringer

En portefølje bestående hovedsakelig av aksjefond og rentebærende fond vil kunne gi relativt svak avkastning i perioder hvor høy inflasjon eller deflasjon kombineres med svak utvikling i aksjemarkedet. USA og Europa gikk gjennom en slik periode fra slutten av sekstitallet til begynnelsen av åttitallet og Japan har vært inne i en slik periode siden slutten av åttitallet. Formuesforvaltning er opptatt av å sikre alle kundene våre optimal avkastning også i slike perioder. Dette kan gjøres ved å investere i aktivaklasser som har en avkastning som er lite samvariert med aksje- og rentemarkedet. I kraft av egne analyseressurser og samarbeid med sitt internasjonalt ledende nettverk av investeringskonsulenter arbeider Formuesforvaltning kontinuerlig med å analysere, kvalitetssikre og overvåke alternative investeringer.

¹ UCITS står for "Undertakings for Collective Investments In Transferable Securities" og er en konstruksjon som tar imot kollektive plasseringer fra andelseierne, som i fondets navn plasseres i likvide verdipapirer

I tillegg til investeringer i aksje- og rentemarkedet anbefaler Formuesforvaltning således sine investorer å velge kvalitetssikrede produkter innenfor følgende aktivaklasser:

□ **Hedgefond**

Det finnes et utall akademikere og praktikere som har forsøkt å definere aktivaklassen hedgefond. Siden denne kategorien av investeringer er så vidt-omspennende, blir det vanskelig å lage en definisjon som er dekkende. William J Crerend kom imidlertid med en definisjon i 1998 som er relativt anerkjent:

Hedgefond er private fondsbaserte investeringsprodukter hvor forvalteren eller partneren eier en betydelig andel av midlene i fondet og har mulighet til å operere på en rekke ulike markeder og anvende investeringer og strategier med varierende lange og korte eksponeringer med ulik grad av gearing.

Hedgefond søker å tilby sine investorer en positiv absolutt avkastning som ikke korrelerer med aksje- eller rentemarkedet.:

6 OPPGJØRSRISIKO

6.1 Motparter

Godkjente motparter ved transaksjoner med porteføljens aktiva er:

1. Verdipapirforetak som har Finanstilsynets tillatelse for handel med finansielle instrument for annens regning i eget navn, i henhold til Lov om verdipapirhandel.
2. Utenlandske institusjoner som har tillatelse lignende det som er angitt i pkt. 1 og som står under tilsyn av myndighet eller annet tilsvarende organ.

6.2 Depot

Porteføljens aktiva skal oppbevares hos

1. Verdipapirsentralen (VPS), med kontofører i henhold til særskilt avtale
2. Verdipapirforetak som har Kredittilsynets tillatelse til å ta imot verdipapir for oppbevaring, i henhold til Lov om verdipapirhandel
3. Utenlandske institusjoner som har tillatelse lignende det som er angitt i punkt 2 og som står under tilsyn av myndighet eller annet tilsvarende organ

7 OPPFØLGING

7.1 Oppfølgingens formål

Oppfølgingens formål er å holde seg løpende informert om porteføljens resultat, forandringer i sammensetningen av aktiva samt forandringer i risikonivå.

Det er av største betydning at alle parter er inneforstått med at alle plasseringer gjennomgår sykluser, hvilket innebærer at det vil være tidsperioder når målsettingen ikke oppfylles eller når enkelte forvaltere ikke har lyktes med å nå sine forventede avkastningsmål.

Avkastningsmålet bør dog kunne oppnås over rullerende femårsperioder.

Det er lagt til grunn en porteføljesammensetning som skal gjøre det mulig for Konsesjonskraft IKS å oppnå sine mål.

Jfr vedlagte VaR analyse

8 RAPPORTERING

8.1 Rapportering

8.1.1 Formål

Rapporteringens formål er å holde styret og daglig leder informert om porteføljens resultat og porteføljens eksponering i forhold til de fastsatte rammer i denne finansstrategi.

8.1.2 Ansvar

Samtlige personer og parter som er delaktige i arbeidet med porteføljen skal umiddelbart rapportere om hendelser som ikke kan betraktes som normale i plasseringsvirksomheten.

8.1.3 Månedrapport

Senest 15 bankdager etter utgangen av måneden skal det rapporteres til daglig leder om porteføljens

- a) Markedsverdi
- b) Utvikling i løpet av måneden og i løpet av året
- c) prosentuelle fordeling på ulike aktivaklasser i henhold til strategi
- d) beholdning av verdipapir der de respektive verdipapir oppgis med angivelse av prosentuell andel av den totale
- e) forandringer i beholdningen av verdipapirer i løpet av måneden

Daglig leder skal kvartalsvis rapportere porteføljens utvikling til styret.

8.1.4 Årsrapport

Daglig leder setter sammen en årsrapport og en skriftlig redegjørelse om det foregående årets plasseringsvirksomhet.

9 DEFINISJONER AV NORMALT FOREKOMMENDE UTTRYKK

Aksjeportefølje	En formue som er plassert i aksjer.
Aktivaklasser	Rentebærende verdipapir og aksjer er to eksempler på aktivaklasser
Blandet portefølje	En formue som er plassert i to eller flere aktivaklasser – normalt aksjer og rentebærende verdipapir.
Depotbevis	Benevnelse for verdipapir under Hovedlistens rubrikk "Utenlandske aksjer" på Oslo Børs.
Derivatinstrument	Risikohåndteringsinstrument som kan henføres til et underliggende verdipapir, for eksempel kjøps- og salgsoptjoner, renteterminer med mer
Diversifisering	Fordeling av en porteføljes plasseringer innen og mellom ulike aktiva typer/markeder med det formål å redusere risikoen og/eller øke avkastningen i en portefølje
Durasjon	Kan beskrives som den rentebærende porteføljens veide gjennomsnittlige gjenværende løpetid. Durasjonen bestemmes av obligasjonenes og kupongenes gjenværende

Konsesjonskraft IKS

løpetid, kupongenes størrelse samt rentenivået. Jo høyere verdi desto mer følsom er porteføljen for forandringer i markedsrenten. Durasjonen for en nullkupongsobligasjon er lik dens løpetid og for en kupongobligasjon lavere enn dens løpetid.

Eksposering	Den verdi, uttrykt i kroner eller i prosent av den totale porteføljen, som forandres pga forandringer i kursen/renten på et verdipapir.
Emittent	Utsteder av finansielle instrument.
Globale Aksjer	Med målsetting Globale aksjer regnes den kategori av fond/porteføljer hvis risiko og avkastning sammenlignes med en fastsatt verdensindeks, for eksempel MSCI World Indeks eller FT World Indeks. Allokeringen for disse børsindeksene er p.t. ca 55 prosent USA, 30 prosent Europa, 10 prosent Japan og 5 prosent øvrig.
Indeks	Mål på en markeds eller delmarkeds verdi. for eksempel Oslo Børs Totalindeks, ST4X osv.
Kredittrisiko	Kredittrisiko representerer faren for at låntaker ikke skal betale tilbake hele eller deler av lånet (inkludert rentene)
Kursrisiko	Kursrisiko representerer risikoen for tap pga. kurssvinginger i aksjemarkedet
Likvide midler	Midler på bankkonto og lignende.
Løpetid	Den tid som gjenstår til et verdipapir forfaller til betaling.
Markedsverdi	Verdien av et aktiva (eller en hel portefølje) til kapitalmarkedets gjeldende prisnivå.
Multi manager	Fond i fond løsning, dvs. flere forvaltere av ulike fond
Multistrategi	Bruk av flere strategier samtidig i forvaltningen
Obligasjon	Gjeldsbrev med opprinnelig løpetid over et år.
Plasseringshorisont	Den tidsperiode hvor de forvaltede midler skal være investert.
Portefølje	En formue som er plassert i ulike aktiva.
Rating	En vurdering av sannsynligheten for at en gjeld vil bli oppgjort på avtalt tidspunkt gjort av et kredittvurderingsinstitutt.
Rebalansering	Rebalansering innebærer at en aktivklasse går tilbake til den langsiktig valgte normalposisjonen for denne aktivklassen.
Renteportefølje	En formue som er plassert i rentebærende verdipapir.

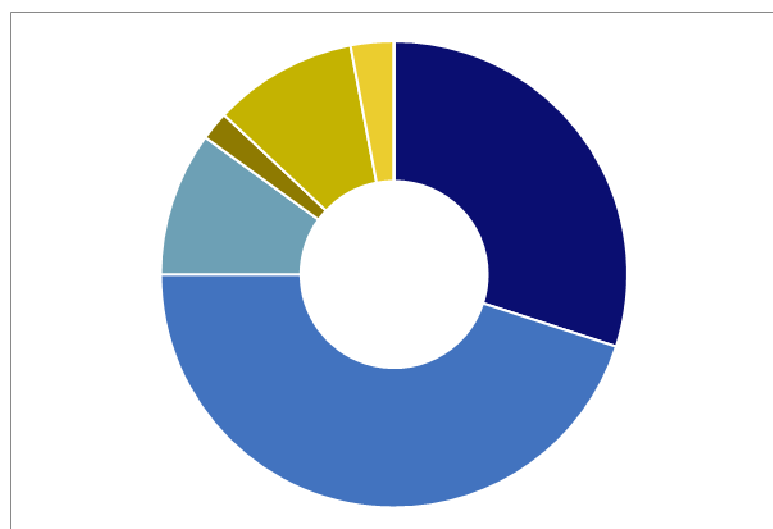
Finansstrategi

Konsesjonskraft IKS

Renterisiko	Renterisiko representerer risikoen for at verdien på verdipapirer endrer seg når renten endrer seg. Går renten opp, går kursen på verdipapiret ned (og motsatt)
Standardavvik	Statistisk mål på hvor kraftig verdien på et verdipapir eller et marked fluktuerer over tid.
Terminkontrakt	Gjensidig forpliktende avtale mellom to parter om kjøp eller salg av en viss mengde av en viss vare/finansielt instrument ved et bestemt fremtidig tidspunkt. Eksempel på slik termin er aksje-, rente- og indekstermin.
Valutarisiko	Risikoen for at utenlandske aktiva faller i verdi målt i egen valuta pga at den egne valutaen stiger/utenlandske valuta faller.
VaR analyse	<p>Risikomål som beregner det største tapet porteføljen kan få innenfor en definert periode, for eksempel et år, for en valgt sannsynlighet med den gjeldende aktivasammensetting. VaR uttrykker verdier utsatt for hovedstoltp. Beregningen baserer seg på historiske tall og det er vanlig å velge en sannsynlighet (konfidensnivå) på 95 prosent. Det betyr at et unntak, et dårligere resultat, fra VaR-verdien forventes ett år i en 20 års periode. Det er viktig å være klar over at dette unntaksåret kan komme når som helst i perioden.</p> <p>Når VaR er negativ, for eksempel -5 prosent, betyr det at ikke mer enn 5 prosent av porteføljen kan tapes i den definerte tidsperioden (året), med unntak av det ene året.</p> <p>En positiv VaR, for eksempel 2 prosent, betyr det at deler av porteføljen ikke kan tapes i den definerte tidsperioden, men at minimum akkumulert avkastning i perioden vil være 2 prosent, med unntak av det ene året.</p> <p>Det er viktig å merke seg VaR -analysen er en statisk risikoberegning på porteføljen, gitt aktivasammensetningen og med utgangspunkt i historiske tall. Beregningen bygger mao på en implisitt forutsetning om at historien gjentar seg. VaR-verdien angir innenfor disse rammer det sannsynlige utfallet når vi på beregningstidspunktet ser inn i framtiden. I ettertid kan det reelle utfallet ha blitt et annet.</p>
Verdipapirfond	<p>Fond som forvalter aksjer og andre verdipapir og som administreres av særskilt fondsselskap. Fondet eies av andelseierne, hvilket betyr at forvalteren ikke under noen omstendighet kan anvende fondets aktiva for å dekke tap i forvalterens virksomhet.</p> <p>Et fond som er registrert i Norge står under Kredittilsynets tilsyn og følger den norske lov om verdipapirfond. Innen EU finnes et særskilt direktiv som gjelder fondsvirksomhet. Det gjør at fondslovgivningen i de ulike EU-landene stort sett stemmer overens. I land utenfor EU kan det dog finnes store avvik i regelverket.</p>

Vedlegg 1.

Allokering – 85 % renter / 15 % egenkapital

Aktivklasser	Strategi	Rammer
Pengemarked/Bank	30,0%	0% - 90%
Obligasjoner Norge	45,0%	0% - 85%
Obligasjoner Utland	10,0%	0% - 25%
Aksjer Norge/Norden	2,0%	0% - 5%
Aksjer Utland	10,0%	8% - 15%
Hedgefond	3,0%	2% - 5%
Eiendom	0,0%	0% - 0%
Private Equity	0,0%	0% - 0%

Nøkkeltall			
Beste månedsavkastning	7,7%	Årlig historisk avkastning	7,9%
Dårligste månedsavkastning	-4,5%	Årlig historisk standardavvik	4,3%
Avkastning beste år	34,6%		
Avkastning verste år	-10,8%	Langsiktig årlig forventet avkastning	5,5%
Antall positive år	42	Kortsiktig årlig forventet avkastning	2,0%
Antall negative år	1	Årlig forventet standardavvik	4,2%

Tabellen viser beregnet historisk utvikling og nøkkeltall for porteføljen i tidsrommet 1973-2017 og porteføljens forventede avkastning samt risiko målt ved standardavvik. Med standardavvik mener vi hvordan forventet avkastning kan ventes å svinge med en gitt sannsynlighet.

Forventninger til avkastning og risiko

Aktivklasse	Forventet kortsiktig avkastning	Forventet langsiktig avkastning	Forventet standardavvik
Pengemarked/Bank	0,5%	4,0%	1,0%
Obligasjoner Norge	2,0%	5,5%	5,5%
Obligasjoner Utland	2,0%	5,5%	5,5%
Aksjer Norge/Norden	5,5%	9,0%	25,5%
Aksjer Utland	5,0%	8,5%	15,0%
Hedgefond	4,0%	7,5%	8,0%
Eiendom	4,5%	8,0%	12,5%
Private Equity	8,0%	11,5%	16,5%

Forventet avkastning i en aktivklasse beregnes med utgangspunkt i risikofri rente tillagt den enkelte aktivklassens risikopremie

Kortsiktig forventet avkastning viser forventet avkastning i løpet av de neste 5 årene. I motsetning til langsiktig forventet avkastning tar kortsiktig forventet avkastning høyde for dagens rentenivå. Rentenivået som legges til grunn for kortsiktig forventet avkastning oppdateres en gang i halvåret.

Saksframlegg

Konsesjonskraft IKS

<i>Saksnummer</i>	<i>Utval</i>	<i>Motedato</i>
112/17	KIKS - Styret	23.05.2017
	KIKS - Representantskapet	

Årsmelding og årsrekneskap 2016

Dagleg leiar tilrår:

Årsmelding og årsrekneskap 2016 blir vedtatt.

Sira-Kvina-forliket medfører desse posteringane:

Etteroppgjret for perioden fram til 2015 til kommunane og fylkeskommunen i Aust-Agder blir avsett på reservekapital, etter tabellen som fylgjer under punkt 1. Dette gjeld ikkje etteroppgjret til Valle kommune på kr 1 208 215, som blir utbetalt kommunen.

Saksutgreiing:

1. Bakgrunn for saka

I januar 2017 kom KIKS og Sira-Kvina kraftselskap til eit forlik om delingsfaktor for sjølvkostprisen. Det vart og avtala eit etteroppgjret for åra 2011-2015. For deltakarar i KIKS syner tabell kva for etteroppgjret kva deltakar skal ha:

Beløp i KIKS	AAFK	VAF	Sirdal	Kvinesdal	Flekkefjord	Bykle	Valle	Bygland	Sum alle
2011	215 283					237 707	229 419	68 869	751 279
2012	217 834					237 707	226 868	68 869	751 279
2013	190 194					237 707	254 509	68 869	751 279
2014	197 152					237 707	247 550	68 869	751 279
2015	195 032	57 221	7 165	24 041	78 863	237 707	249 670	68 869	918 569
Totalt	1 015 496	57 221	7 165	24 041	78 863	1 188 535	1 208 015	344 347	3 923 684

For Vest-Agder fylkeskommune, Sirdal, Kvinesdal og Flekkefjord kommunar vart delen av etteroppgjret som høyrer til perioden desse var deltakarar i KIKS (2015), liten. Beløpa er derfor føreslått lagt på reservekapital.

For Aust-Agder fylkeskommune, Bykle, Valle og Bygland kommunar vart etteroppgjret større (2011-2015). KIKS har sendt brev til kvar deltakar med tilråding om at etteroppgjret blir lagt til reservekapital, og om å sende melding dersom dei ynskjer ei utbetaling av etteroppgjret. Dette vart grunngjeve med at utbetalingsprognosane for 2018-2020 vert lågare, og avsetning mot reservekapital gir moglegheit for endå jamnare utbetalningar for dei som set av etteroppgjret. Valle kommune ga tilbakemelding om at dei ønskte etteroppgjret utbetalt.

2. Kva for samanheng mellom strategiplanen og denne saka

3. Saksopplysningar

Vedlagt følgjer utkast til årsmelding og årsrekneskap

4. Vurdering

Sjå vedlegg.

Valle, den 18.05.2017

Glenn Qvam Håkonsen
dagleg leiar

KONSESJONSKRAFT IKS

– vaktar rettane og tek vare på verdien

ÅRSMELDING 2016

Undervisningsopplegg på Valstrand ungdomsskule i Birkenes kommune, april 2017

Styreleiar har ordet

Konsesjonskraft IKS (KIKS) er einaste samarbeide av sitt slag i landet. Med 20 kommunar og 2 fylkeskommunar som omset 860 GWH, er det ein betydeleg aktør i konsesjonskraftsamanheng.

KIKS skal vakte og forsvare rettane og føre verdien tilbake til deltakarane. Styret i KIKS er svært nøgd med arbeidet administrasjonen gjer på dette området, og det er viktig at KIKS held fram arbeidet sitt med å vere ein leiande nasjonal forvaltar av konsesjonskraftrettane.

Våren 2016 kom energimeldinga som sette heile konsesjonskraftordninga i spel. KIKS la ned mykje ressursar i arbeidet med denne meldinga. Samarbeidet med kommunar, LVK og Kraftfylka resulterte i at konsesjonskraftordninga vart freda 3.juni.

Energimeldinga synte kor viktig det er at kommunane kjenner til sine rettar, og derfor er det gledeleg å sjå at KIKS lukkast med si satsing på undervisningsopplegg. Saman med Ungt Entreprenørskap har vi sydd saman eitt opplegg som gjer vasskrafta kjent for den oppveksande slekta, og samstundes vert elevane utfordra til å tenkje nyskaping i ein innovasjonscamp.

KIKS sitt systematiske arbeid med konsesjonskraft har i 2016 resultert i eit forlik med Sira Kvina kraftselskap (SKK). I januar 2017 blei det forlik om usemja i delingsfaktor i sjølvkostprisen. Dette resulterte i ein årleg reduksjon i kjøpskost for konsesjonskraftkommunane på om lag 6 millionar kronar pluss ein kompensasjon på 20 millionar kronar. Resultatet syner kor viktig det er for kommunane med kompetanse på dette feltet.

Eg vil takke styret, administrasjon, deltakarar og andre samarbeidspartnarar for eit svært givande og konstruktivt år. Konsesjonskraft er spennande og utfordrande!

Kristiansand, 15.5. 2017

Terje Damman
Styreleiar

Dagleg leiar har ordet

2016 vart eit spanande år for konsesjonskraftordninga og KIKS. Med energimeledinga vart konsesjonskraftordninga sett i spel, og administrasjonen prioriterte arbeidet høgt. Det vart ein lærerik prosess og KIKS bidrog saman med LVK, Kraftfylka og kommunane. 3. juni vart konsesjonskraftordninga freda for denne gong, og i 2017 feirar konsesjonskraftlovene 100 år.

I løpet av 2016 såg vi dei lågaste terminprisane på kraft sidan tidleg 2000-tal. Heldigvis har KIKS ein risikostrategi som sikrar krafta fram i tid. Dette gjer det mogleg både å halde dei prognosane for utbetaling som er kommunisert til deltakarane, og jamne utbetalingane. Førebels meiner marknaden at 2019 kjem til å vere året med lågaste priser. KIKS vil då kunne betale ut tidlegare opparbeidd reservekapital for å sikre kommunane høgare utbetalingar enn det prisane i terminmarknaden.

Prisane vart gradvis betre utover 2016, og risikostrategien gir administrasjonen høve til å justere noko på sikringsgradane og gjere såkalla avvikshandlar. På avvikshandel syner tala for 2016 at det er skapt ein verdi på om lag 7 millionar kroner.

Vidare har forliket med Sira-Kvina kraftselskap på vegne av konsesjonskraftmottakarane sikra KIKS ein årleg reduksjon i kjøpskost på 3 millionar kroner. I tillegg blir det jamleg arbeid med å kontrollere konsesjonar som sikrar deltakarane rett mengde kraft til rett tid og til rett pris, og vi har eit godt samarbeid med konsesjonærane.

Konsesjonskraft er mykje meir enn kroner og øre, og verdiane som KIKS skaper over tid kjem som fylgje av samarbeid, systematisk arbeid og høg fagleg kompetanse. Det er viktig å bevare å utvikle den kompetansen også i framtida, og difor er dette ein viktig del av strategiarbeidet som gjerast i KIKS. Dagleg leiar har stort fokus på å ivareta dei tilsette ved å skape eit arbeidsmiljø som legg til rette for læring og utvikling slik at vi kan levere slik styret og representantskapet vil framover.

Dagleg leiar vil rette ein stor takk til representantskapet, styret, deltakarar, samarbeidspartnarar og konsesjonærar for eit godt samarbeid i året som har gått. Konsesjonskraft er gøy, og vi skal halde fram å arbeide for å vakte rettane, take vare på verdien og føre han attende til deltakarane. Og til slutt ein stor takk til Anne Liv, Arne og Sveinung (tilsett 01.01.2017) for eit samarbeid og ein stemning på kontoret som gjer det svært motiverande å arbeide i KIKS.

Valle, 16.5.2017

Glenn Qvam Håkonsen
Dagleg leiar

Controller har ordet

Revidert risikostrategi gjelder fra 1.10.2016. I følge revidert risikostrategi har controller følgende mandat:

Controller skal sjå til at oppfølging og rapportering skjer i samsvar med gjeldende risikostrategi.

Controller har bl.a. utført følgende kontrolloppgaver i 2016:

1. Finansiell sikring av kraft er på løpende basis kontrollert mot sikringsstrategiens bestemmelser.
2. Periodiske kontroller av at valutasikret volum tilsvarer finansielt sikret volum.
3. Ad hoc kontroller ved behov.
4. Periodiske kontroller av at generelle rutiner følges.

Det er utarbeidet nytt kontrollverktøy ut fra endringene i risikostrategien 1.10.2016

Controller har deltatt på porteføljeutvalgsmøter, styremøter, representantskapsmøter og andre aktuelle møter.

Controller har i forbindelse med utarbeidelse av revidert risikostrategi blitt tatt med på råd når det gjelder å få risikostrategien så entydig som mulig.

2016 var det femte året hvor controllerfunksjonen er blitt ivaretatt av Aust-Agder fylkeskommune. Controller rapporterer ved behov til daglig leder, og det er i 2016 i tillegg utarbeidet halvårlige rapporter. Det har vært jevnlig kontakt med daglig leder.

Kontrollarbeidet har i 2016 vært lagt opp slik at kontrollen er proaktiv der dette er mulig, og dokumenter som er vesentlige for å holde seg innen risikostrategien er kontrollert. Kontrollen har ikke avdekket vesentlige avvik.

Konsesjonskraft IKS har i 2016 jobbet målrettet med sine kontrollrutiner og har gjennomført tilpasninger til revidert risikoreglement.

Arendal, 15.5.2017

Bent Sørensen
Controller

Side | 4

Årsmelding 2016

Styret legg med dette fram årsmeldinga for driftsåret 2016.

Side | 5

MÅLSETTING

Konsesjonskraft IKS (KIKS) vaktar og forsvargar deltakarane sine rettar, tek vare på verdien og fører den attende til deltakarane.

KIKS skal vere ein leiande nasjonal forvaltar av konsesjonskraftrettane.

VERDIAR

KIKS står for:

- Truverde – all verksemd i KIKS skal vere tufta på samfunnsmessige vurderingar.
- Kvalitet – alle gjeremål skal kvalitetssikrast og det skal arbeidast kontinuerleg med kvalitetsutvikling
- Tryggleik – og skal i alle sine gjeremål legge til grunn ein langsiktig tankegong.

KIKS arbeider kvar dag for å sikre deltakarane sine verdjar på ein langsiktig og god måte.

STRUKTUR

Verksemda er organisert i medhald av lov om interkommunale selskap. Valle kommune er kontorkommune.

FRAMHALD AV DRIFTA

Forutsetningen for fortsatt drift er tilstades og årsrekneskapan er gjort opp under denne føresetnaden.

Side | 6

FINANSIELL RISIKO

Verksemda sin marknadsrisiko er i hovudsak knytt til svingingar i kraftprisar og valuta. Marknaden vart historisk låg våren 2016, men for året total sett steig terminprisane på kraft medan den norske krona styrka seg. Total sett vart det ei lita betring i prisane, noko som gav betre prognoser for åra framover.

Strategien startar sikring 3 år før leveringsåret, og det sikrast jamt fram til budsjettprognosen leverast 1. oktober året før levering.

Områderisikoen vert ikkje sikra; KIKS er sjølvassurandør.

Det er og knytt risiko til framtidige endringar i rammevilkår fastsett av politiske styresmakter, klimatiske tilhøve, den internasjonale økonomiske utviklinga og til tolkingar av regelverket knytt til konsesjonskraft.

Verksemda har god reservekapital og solid likviditet.

OPPFØLGING AV STRATEGIPLAN

Strategiplan og grunnleggande etiske prinsipp 2015 – 2020 er godkjent av representantskapet i møte 19. juni 2015. Styret følgjer opp denne i kvart styremøte.

Oppfølging av strategiplan 2015 – 2020

Våren 2016 kom energimeldinga som fekk høg prioritet. Saman med LVK, kraftfylka og kommunar vakta og forsvarte KIKS rettane. Resultatet blei at konsesjonskraftordninga blei freda – i alle fall inntil vidare.

Per 1. januar 2016 er samla konsesjonskraftvolum i KIKS 860 GWh årleg, ei auke på 1,5 GWh frå året før.

Undervisningsopplegg for ungdomsskulane

I løpet av 2016 er det gjennomført eit pilotprosjekt med Agder Energi og Ungt entreprenørskap. Fire skular blei besøkt og tilbakemeldingane positive. For neste skuleår tek KIKS sikte på å utvide samarbeidet med Ungt Entreprenørskap.

pr desember 2016	2016	2017	2018	2019	2020
Sikra volum i GWh	821	809	497	184	0
Usikra volum i GWh	38	52	364	677	861
Totalt volum i GWh	860	861	861	861	861
% av totalt volum sikra	96 %	94 %	58 %	21 %	0 %

DRIFTSUTGIFTER OG DRIFTSINNTEKTER

Rekneskapsåret 2016 er det sjette heile året med nytt forvaltningsregime. KIKS syter for omsetning av den fysiske krafta gjennom NordPool Spot, prissikring gjennom NasdaqOMX og valutasikring

gjennom avtale med Danske Bank.

I 2016 selde KIKS totalt 860 GWh. 851,8 GWh vart omsett på NordPool Spot medan 8,6 GWh vart avrekna finansielt bilateralt basert på faktiske spotprisar. Vi hadde prissikra og valutasikra til saman 821 GWh.

Inntekt/kostnad i øre/KWh					
År	2012	2013	2014	2015	2016
Brutto inntekt	36,2	36,6	33,6	30,0	27,7
Spotpris	31,2	38,1	29,6	21	26,9
Snitt kjøpspris	10,9	11,1	12	11,7	11,5
Netto inntekt	25,3	25,5	21,6	18,3	16,2

Side | 7

Den samla inntekta vår pr. kWh er 3 % høgare i 2016 enn det den reine spotprisen gjev av inntekter. Snittet dei siste 5 åra er 12%.

Utbetalingar/avsetting reservekapital i øre/KWh					
År	2012	2013	2014	2015	2016
Utbetalt deltakarane	21,3	22,1	19,9	14,9	13,0
Avsett reservekapital	3,6	3,3	1,3	2,6	2,6
Til saman	24,9	25,4	21,2	17,5	15,6

Det er sett av totalt kr 600 000 til driftsfondet. Samla driftsutgifter inkludert avsetting er på kr 8 260 000, kr 344 375 lågare enn budsjettert. Driftsfondet er totalt på kr 2 000 000, som er vurdert å vere tilfredsstillande for å handtere uventa kostnader i samband med drift. Reduksjon kjem frå lågare lønsutgifter grunna færre tilsette ein periode, mindre sikringshandel enn risikostrategi og underforbruk frå styret på strategiarbeid.

FINANSINTEKTER OG FINANSKOSTNADER

Avkastninga på reservekapitalen utgjer kr 2 636 941 (2,6 % p.a.) mot kr 781 090 (1 % p.a.) for 2015.

Garantikostnadene utgjer kr 22 500 og netto tap på spotsal av € utgjorde kr 1 113 675 mot ein vinst i 2015 på kr 30 572. Endringar i krav til kontantsikkerheit på krafthandel (tidlegare garanti), gjorde at KIKS fekk andre finanskostnader på kr 271 684.

Grunna renteinntekter på bankinnskott på kr 870 404 vert det eit netto samla overskott på finansrekneskapan på kr 2 073 051 mot kr 1 615 832 for 2015.

RESULTAT OG RESERVEKAPITAL

Resultat før overførte konsesjonskraftinntekter er på kr 133 978 262 mot kr 150 477 730 i 2015.

Avsett reservekapital etter årsoppgjersdisposisjonar er for Aust-Agder kr 103 656 599. For Vest-Agder er avsett reservekapital på kr 15 959 487. Representantskapet har gjort vedtak om at reservekapitalen skal utgjere minst kr 73.800.000 totalt for deltakarane frå Aust-Agder. For Vest-Agder skal reservekapitalen over tid utgjere 50 % av inntekta i eit «normalår».

Fordi kraftinntektene framover ser ut til å bli redusert grunna fallande prisar, vert heile overskottet tilrådd avsett til reservekapital.

For deltakarane frå Vest-Agder starta avsettinga til reservekapital i 2015. Målsettinga er den same som for Aust-Agder, altså 50 % av inntekta i eit normalår og med ei årleg avsetting på om lag 5 % av nettoinntekta.

EIGARDEL OG ANSVARSDEL

Selskapsavtalen som vart underteikna i august 2014, går fram til og med 31. desember 2029.

Side | 8

Eigardelen er fastsett i selskapsavtalen § 12, basert på vurdert konsesjonskraftvolum per august 2014. Revisjon av eigardelen skal skje etter avlagt rekneskap for 2018 dersom det ikkje i mellomtida har oppstått betydelege endringar i konsesjonskraftvolumet.

I representantskapet har kvar deltakar 1 stemme per GWh konsesjonskraft per 1. januar i vedkomande år.

UTTAK AV KONSESJONSKRAFT

Ulla-Førre vassdraga

KIKS har bede NVE om å rette den feilen i utrekninga som har ført til at Kristiansand ikkje får konsesjonskraft frå kraftverka Kvilldal og Hysten. Dette er per dato ikkje retta.

Sira-Kvina vassdraga

NVE sendte i mai 2015 over si innstilling til OED i klagesaka om kraftgrunnlag og fordeling av konsesjonskraft i Sira-Kvina. Det er grunn til å tru at ei endeleg avgjerd vil føre til betydelege endringar for fleire av deltakarane, sjå eiga note til rekneskapet. Det er framleis uvisst når eit endeleg vedtak vil ligge føre.

For dei deltakarane som kan risikere ei negativt avviksoppgjer i samband med eit endeleg vedtak i OED er det sett av ekstra midlar i rekneskapet. Dette gjeld Kvinesdal kommune og Vest Agder fylkeskommune

ARBEIDSMILJØ/YTRE MILJØ

KIKS har per 1. januar 2017 fire tilsette i til saman 4 årsverk, ei kvinne og tre menn. Selskapet følgjer likestillingslova.

Sjuefråveret i 2016 var på omlag 7,5 %. Det har ikkje vore skader eller arbeidsulykker. Verksemda ureinar ikkje det ytre miljøet.

ADMINISTRATIV RISIKO

Styret og dagleg leiar arbeider kontinuerleg for å redusere den administrative risikoen. Vi har inngått avtalar med Valle kommune om kjøp av tenester når det gjeld økonomi og har avtale med Setesdal IKT om leveranse av IT-tenester

Selskapet har inngått avtale med Aust-Agder fylkeskommune om kjøp av kontrollertenester. Dette skal både tene som kvalitetssikring av krafthandelen, men også redusere den samla administrative risikoen. Samarbeidet med porteføljeutvalet er også eit tiltak som reduserer den administrative

risikoen.

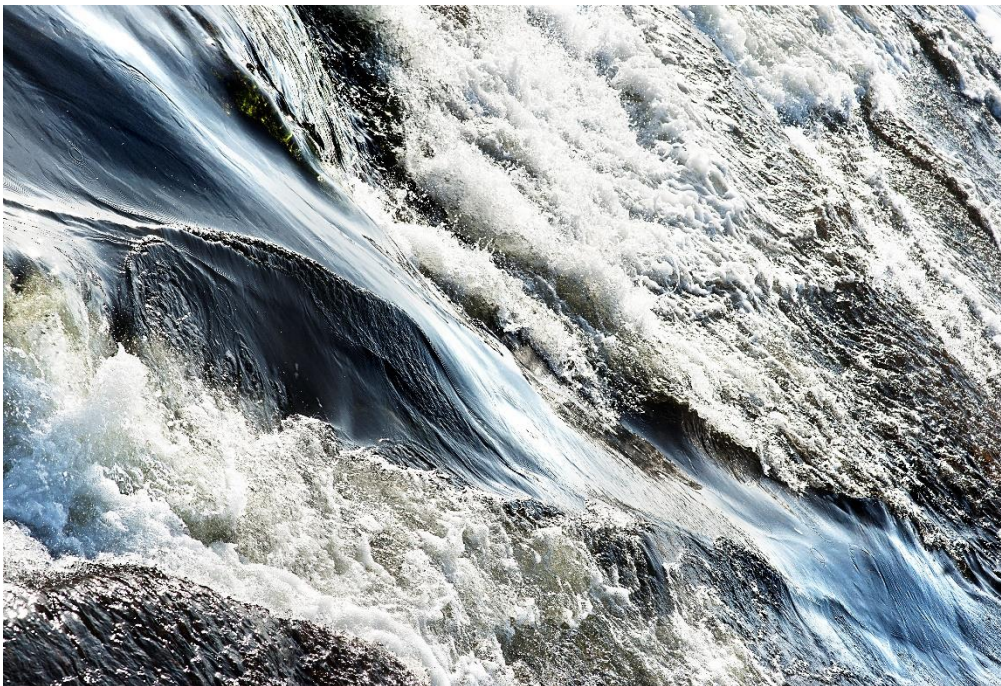
Det er utarbeidd administrativ beredskapsplan. Dette arbeidet har framhaldande fokus.

CONTROLLER

KIKS kjøper kontrollertjenester av Aust-Agder fylkeskommune og det er Bent Sørensen som utfører desse oppgåvene. Controller rapporterer til dagleg leiar og styret kvart halvår.

Side | 9

Controllerfunksjonen er ein viktig del av den interne kontrollen samstundes som den bidreg til å tryggje kvaliteten gjennom å avdekke og lukke mulege avvik. Sjølv om controller rapporterer til dagleg leiar, er dette ein uavhengig funksjon som har høve til å rapportere direkte til styret.

DAGLEG LEIAR

Glenn Qvam Håkonsen overtok som dagleg leiar 1. mars 2016. Tidlegare dagleg leiar Arne Tronsen gjekk same dagen over i stilling som rådgjevar.

PORTEFØLJEUTVALET

Porteføljeutvalet er eit rådgjevande organ for dagleg leiar og styret.

Porteføljeutvalet består av desse administrativt oppnemnde medlemene:

John G. Bergh	Aust-Agder fylkeskommune – leiar	
Tallak Hoslemo	Bykle kommune	
Christina Ødegård	Åmli kommune	Medlem frå mai 2016
Åsmund Lauvdal	Bygland kommune	
Inge Hurv	Vest-Agder fylkeskommune	
Svein Ove Nepstad	Åseral kommune	
Inge Hedenstad Stangeland	Sirdal kommune	

STYRE OG REPRESENTANTSKAP

Styret:

Terje Damman	Vest-Agder fylkeskommune	leiar
Mari Mykland	Froland kommune	nestleiar
Torunn Ostad	Aust-Agder fylkeskommune	medlem
Jon-Olav Strand	Aust-Agder fylkeskommune	medlem
Jon Rolf Næss	Bykle kommune	medlem
Torhild Bransdal	Vennesla kommune	medlem
Svein Arne Jerstad	Kvinesdal kommune	medlem
Margit Smeland	Åmli kommune	møtande varamedlem

Side | 10

Representantskap:

Reidar Saga	Åmli kommune	leiar
Janne Fardal Kristoffersen	Lindesnes kommune	nestleiar
Anders Kylland	Aust-Agder fylkeskommune	medlem
Knut A. Austad	Aust-Agder fylkeskommune	medlem
Nils Harald Rennestraum	Vest-Agder fylkeskommune	medlem
Sally Vennesland	Vest-Agder fylkeskommune	medlem
Robert Cornels Nordli	Arendal kommune	medlem
Reidun Bakken	Audnedal kommune	medlem
Anders Christiansen	Birkenes kommune	medlem
Leiv Rygg	Bygland kommune	medlem
Hans Blattmann	Bykle kommune	medlem
Bjørn A Ropstad	Evje og Hornnes kommune	medlem
Jan Sigbjørnsen	Flekkefjord kommune	medlem
Ove Gundersen	Froland kommune	medlem
Per Svenningsen	Grimstad kommune	medlem
Margrethe Handeland	Hægebostad kommune	medlem
Odd Ivar Aasen	Iveland kommune	medlem
Ole Magne Omdal	Kristiansand kommune	medlem
Per Sverre Kvinlaug	Kvinesdal kommune	medlem
Helge Sandåker	Marnardal kommune	medlem
Thor Jørgen Tjørhom	Sirdal kommune	medlem
Steinar Kyrvestad	Valle kommune	medlem
Eivind Drivenes	Vennesla kommune	medlem
Olav Åsland	Åseral kommune	medlem

Møteverksemd i 2016:

Styret	8 møte
Representantskapet	2 møte
Porteføljeutvalet	4 møte

Styret meiner at selskapet er på veg mot den overordna målsettinga:
Vere ein leiande nasjonal forvaltar av konsesjonskraftrettane.

Side | 11

Arendal, 23. mai 2017

Terje Damman
styreleiar

Mari Mykland
nestleiar

Svein Arne Jerstad
styremedlem

Jon Rolf Næss
styremedlem

Torhild Bransdal
styremedlem

Torunn Ostad
styremedlem

Jon-Olav Strand
styremedlem

Glenn Q. Håkonsen
dagleg leiar

Resultatrekneskap for perioden

1.1.2016 – 31.12.2016

Side | 12

Driftsinntekter og driftskostnader	Note	Regnskap 2016	Budsjett 2016	Regnskap 2015
Konsesjonskraftinntekter	1, 13	238 196 471	233 654 664	257 734 175
Annen driftsrelatert inntekt	1	-	-	-
Sum driftsinntekter		238 196 471	233 654 664	257 734 175
Kjøp av konsesjonskraft	2	98 630 637	106 409 352	100 816 280
Lønn inkl. sosiale utgifter	3	3 304 057	3 785 000	3 624 185
Avskrivninger	4	30 647	-	35 866
Eksterne honorarer	3	3 163 344	3 190 000	3 113 487
Annen driftskostnad		211 834		240 761
Skyss og kostgodtgjørelse		320 748	350 000	385 155
Brukt av styret		114 507	300 000	111 467
Div. merkantile og administrative kostnader		515 487	980 000	545 076
Sum driftskostnader		106 291 261	115 014 352	108 872 277
Driftsresultat		131 905 210	118 640 312	148 861 898
Finansinntekter og -kostnader				
Finansinntekter	5	3 480 910	3 100 000	3 248 291
Finanskostnader	5	1 407 860	700 000	1 632 459
Resultat av finansposter		2 073 050	2 400 000	1 615 832
Resultat før overførte konsesjonskraftinntekter	9	133 978 261	121 040 312	150 477 730
Overførte konsesjonskraftinntekter	8	111 655 000	111 655 000	128 059 500
Resultat		22 323 261	9 385 312	22 418 230
Overføringer				
Overføringer til reservekapital	9	22 323 261	9 385 312	22 418 230
Sum overføringer		22 323 261	9 385 312	22 418 230

Balanse per 31.12.2016

Side | 13

EIENDELER	Note	2016	2015
Anleggsmidler			
Varige driftsmidler			
Driftsløsøre og inventar	4	76 828	107 474
Sum varige driftsmidler		76 828	107 474
Sum anleggsmidler		76 828	107 474
OMLØPSMIDLER			
Kortsiktige fordringer		9 419 577	132 950
Finansplassering	5	78 566 959	76 421 824
Bankinnskudd og kontanter	5	61 159 531	41 537 266
SUM OMLØPSMIDLER		149 146 067	118 092 040
SUM EIENDELER		149 222 895	118 199 514
RESERVEKAPITAL			
Fond og reservekapital	10	121 616 985	99 423 950
SUM RESERVEKAPITAL		121 616 985	99 423 950
GJELD			
KORTSIKTIG GJELD			
Leverandørgjeld		18 468 002	10 348 337
Skyldige offentlige avgifter		7 984 410	4 328 409
Annen kortsiktig gjeld	11	1 153 498	4 098 818
SUM KORTSIKTIG GJELD		27 605 910	18 775 564
SUM GJELD		27 605 910	18 775 564
SUM RESERVEKAPITAL OG GJELD		149 222 895	118 199 514

Arendal, 23. mai 2017

Terje Damman
styreleiar

Mari Mykland
nestleiar

Svein Arne Jerstad
styremedlem

Jon Rolf Næss
styremedlem

Torhild Bransdal
styremedlem

Torunn Ostad
styremedlem

Jon-Olav Strand
styremedlem

Glenn Q. Håkonsen
dagleg leiar

Kontantstrømsanalyse

Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter	2016	2015
Årets resultat	133 978 261	150 477 730
Ordinære avskrivninger	30 646	35 866
Verdiendring finansielle omløpsmidler	-2 061 726	-463 328
Endring i fordringer	-9 286 627	929 246
Endring i leverandørgjeld	8 119 665	2 561 763
Endring i andre tidsavgrensningposter	710 681	-157 172
Korrigeringskostnader Sira-Kvina for 2015	-130 225	-113 624
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	131 360 675	153 270 481
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
Investeringer i driftsløsøre og inventar	0	-31 100
Investeringer i finansielle omløpsmidler	-83 409	-13 964 449
Salg av finansielle omløpsmidler	0	0
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-83 409	-13 995 549
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
Opptak av langsiktig gjeld	0	0
Nedbetaling av langsiktig gjeld og kassekreditt	0	0
Utbetalt til deltakerkommuner	-111 655 000	-128 059 500
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	-111 655 000	-128 059 500
Sum endring i likvide midler	19 622 266	11 215 432
Beholding av kontanter ved periodens begynnelse	41 537 266	30 321 834
Beholdning av kontanter ved periodens slutt	61 159 532	41 537 266

Noter til rekneskapet for perioden

1.1.2016 – 31.12.2016

Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk, herunder norske regnskapsstandarder.

Bruk av estimater

Utarbeidelse av regnskaper i samsvar med regnskapsloven krever bruk av estimater. Videre krever anvendelse av selskapets regnskapsprinsipper at ledelsen må utøve skjønn. Områder som i stor grad inneholder slike skjønsmessige vurderinger, høy grad av kompleksitet, eller områder hvor forutsetninger og estimater er vesentlige for årsregnskapet, er beskrevet i notene.

Salgsinntekter

Salgsinntekter inntektsføres i takt med uttak av konsesjonskraft. Tjenester inntektsføres i takt med utførelsen.

Sikringsvurdering

Selskapet bruker ulike finansielle instrumenter til å styre sin risikoeksponering. Når disse har tilstrekkelig korrelasjon med den posten som ønskes sikret, regnes instrumentene som sikringsinstrumenter. Med tilstrekkelig korrelasjon menes det her at instrumentene i høy grad oppveier de regnskapsmessige effektene av den posisjonen som sikres.

I de tilfeller der de inngåtte avtalene blir regnskapsmessig behandlet som sikringsinstrumenter, blir inntektene og kostnadene periodisert og klassifisert på samme måte som underliggende posisjoner.

Inntekter fra salg av konsesjonskraft er sikret gjennom terminkontrakter på systempris og valuta. Forskjellen mellom systempris og områdepris er ikke sikret. Det foreligger da risiko for prisendringer knyttet til områdepris.

Klassifisering av balanseposter

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk klassifiseres som anleggsmidler. Eiendeler som er tilknyttet varekretsløpet klassifiseres som omløpsmidler. Fordringer for øvrig klassifiseres som omløpsmidler hvis de skal tilbakebetales innen ett år. For gjeld legges analoge kriterier til grunn. Første års avdrag på langsiktige fordringer og langsiktig gjeld klassifiseres likevel ikke som omløpsmiddel og kortsiktig gjeld.

Anskaffelseskost

Anskaffelseskost for eiendeler omfatter kjøpesummen for eiendelen, med fradrag for bonuser, rabatter og lignende, og med tillegg for kjøpsutgifter (frakt, toll, offentlige avgifter som ikke

refunderes og eventuelle andre direkte kjøpsutgifter). Ved kjøp i utenlandsk valuta balanseføres eiendelen til kursen på transaksjonstidspunktet, men til terminkursen ved bruk av terminkontrakt.

Fordringer

Kundefordringer føres opp i balansen etter fradrag for avsetning til forventede tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuell vurdering av fordringene og en tilleggsavsetning som skal dekke øvrige påregnelige tap. Vesentlige økonomiske problemer hos kunden, sannsynligheten for at kunden vil gå konkurs eller gjennomgå økonomisk restrukturering, og utsettelse og mangler ved betalinger anses som indikatorer på at kundefordringer må nedskrives.

Andre fordringer, både omløpsfordringer og anleggsfordringer, føres opp til det laveste av pålydende og virkelig verdi. Virkelig verdi er nåverdien av forventede framtidige innbetalinger. Det foretas likevel ikke neddiskontering når effekten av neddiskontering er uvesentlig for regnskapet. Avsetning til tap vurderes på samme måte som for kundefordringer.

Utenlandsk valuta

Fordringer og gjeld i utenlandsk valuta vurderes etter kursen ved regnskapsårets slutt.

Gjeld

Gjeld, med unntak for enkelte avsetninger for forpliktelser, balanseføres til nominelt gjeldsbeløp.

Pensjoner

Selskapet har pensjonsordninger. Pensjonsordningene er finansiert gjennom innbetalinger til forsikringsselskap eller annen finansinstitusjon. Selskapet har kun innskuddsplaner.

Innskuddsplaner

Ved innskuddsplaner betaler selskapet innskudd til et forsikringsselskap eller finansinstitusjon. Selskapet har ingen ytterligere betalingsforpliktelse etter at innskuddene er betalt. Innskuddene regnskapsføres som lønnskostnad. Eventuelle forskuddsbetalte innskudd balanseføres som eiendel (pensjonsmidler) i den grad innskuddet kan refunderes eller redusere framtidige innbetalinger.

Skatt

Selskapet er ikke skattepliktig.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen utarbeides etter den indirekte metoden. Kontanter og kontantekvivalenter omfatter kontanter, bankinnskudd og andre kortsiktige likvide plasseringer, som umiddelbart og med uvesentlig kursrisiko kan konverteres til kjente kontantbeløp og med gjenværende løpetid mindre enn tre måneder fra anskaffelsesdato.

Note 1 - Driftsinntekter

	2016	2015
Nordpool Spot	215 162 154	169 229 543
Nordpool Spot - områderisiko	-13 105 944	-8 371 269
Nordpool Spot - gevinst brukstid	4 813 518	4 578 747
Gevinst/tap - prissikring	51 224 357	116 140 117
Gevinst/tap - valutasikring	-22 107 004	-25 587 112
Finansiell avtale Vigeland Brug	2 045 622	1 615 773
Finansiell avtale Hisvatn Kraftlag AS	74 967	60 885
Avregning av regulerkraftbalanse	1 220	67 491
Finansiell avtale Oftedal	87 581	-
Sum Konesjonskraftinntekter	238 196 471	257 734 175
Andre driftsrelaterte inntekter	-	-
Sum Annen driftsrelatert inntekt	-	-
Sum Driftsinntekter	238 196 471	257 734 175

Note 2 - Kjøp av konsesjonskraft

All konsesjonskraft i Otravassdraget, Tovdalsvassdraget og Arendalsvassdraget blir levert til OED-pris, selv om noe av denne kraften er levert med hjemmel i konsesjoner før 1959. Denne prisrisikoen har vi kontroll på og vår prissikring er tilpasset dette.

Kostnader for kjøp av konsesjonskraft utgjør for 2016 kr 102 893 755. I regnskapet er kjøpskostnader bokført med kr 98 630 636. Differansen mellom kostpris og bokført beløp refererer seg til etteroppgjør for kraft fra Sira-Kvina for perioden 2011 – 2015, og er inntatt i regnskapet med kr 4 263 119.

Sira-Kvina - kraftgrunnlag og konsesjonskraftfordeling

NVE sendte i mai 2015 over sin innstilling til OED i klagesaken om kraftgrunnlag og fordeling av konsesjonskraft i Sira-Kvina. KIKS er enig med NVE i bruk av hydrologiske data, men ikke i fordelingen.

Det blir i dag levert kraft etter 1998-vedtaket. Det vil bli en endring i dette ved endelig vedtak i OED, men det er per nå ikke mulig å si noe om omfang for de enkelte kommune. Det blir avsatt i regnskapet for senere negative avviksoppgjør. Dette blir gjort for at KIKS skal kunne avregne og gjennomføre avviksoppgjørene for det tidsrommet den enkelte deltakerene har vært med i KIKS.

Otravassdraget - Skarg

Ved utbygging av Skarg krafverk, mener vi det skal leveres konsesjonskraft av alt overført vann og vann fra det uregulerte lokalfeltet, jfr. 1974-konsesjonen. Dette er Otra Kraft uenig i, og vi har tatt forbehold i avtalen om a konto-levering av konsesjonskraften.

Sira-Kvina - middelproduksjon

Etter at forhandlingene ikke førte frem, gikk KIKS sammen med de andre konsesjonskraftmottakerne i Sira-Kvinavassdraget til retts sak mot Sira-Kvina kraftselskap. Bakgrunnen var at en mente en betalte for høy selvkostpris. Etter rettsforhandlinger og ytterligere forhandlinger, inngikk partene forlik helt i starten av 2017. Resultatet er en årlig lavere selvkostpris på ca 6 millioner, og et etteroppgjør på kr 21 351 069,- for perioden 2011-2015.

Etteroppjøret for denne perioden blir tatt med i regnskapet for 2016, og medfører derfor lavere kjøpskost enn budsjett med kr 4 263 119.

Ulla-Førre - Kristiansand

KIKS har bedt NVE rette feilen i utregningen i vedtaket som har ført til at Kristiansand kommune ikke får konsesjonskraft fra Kvilldal og Hylen kraftverk. Det dreier seg om et mindre konsesjonskraftvolum. Feilen er ennå ikke rettet, og NVE har i statusmøte januar 2016 uttalt at dette vil bli rettet ved OED sin behandling av klagesaken på utregning og fordeling av konsesjonskraft fra Kvilldal og Hylen kraftverk.

Side | 18

Note 3 – Ansatte, lønn, godtgjørelser m.v.

Spesifikasjon av lønnskostnader:

	2016	2015
Lønninger	2 546 142	2 581 091
Godtgjørelse til styret/representantskap	190 000	314 000
Arbeidsgiveravgift	316 343	336 577
Personalforsikringer og pensjon	220 972	264 253
Andre personalkostnader	30 600	128 264
Totale lønnskostnader	3 304 057	3 624 185

Det er i 2016 utbetalt kr 827 750 i lønn og godtgjørelser til daglig leder.

Honorar til revisor utgjorde i 2016 kr 279 450 hvorav ordinær revisjon utgjorde kr 120 000 og honorar i forbindelse med tertialregnskap og annen bistand utgjorde kr 159 450.

Selskapet har ved årsskiftet tre ansatte personer. Gjennomsnittlig antall årsverk utgjør 3,4 i 2016. Pensjonsordning oppfyller kravene til tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon.

Note 4 – Driftsmidler

	Kunst	Inventar	Sum
Anskaffelseskost pr. 01.01	46 475	194 674	241 149
+Tilgang	-	-	-
-Avgang	-	-	-
Anskaffelseskost pr. 31.12	46 475	194 674	241 149
Akk. av - og nedskrivninger pr. 01.01	-	133 675	133 675
+ Ordinære avskrivninger	-	30 647	30 647
- Tilbakeførte avskrivninger		-	-
+ Ekstraord. nedskrivninger		-	-
Akk. av- og nedskrivninger pr. 31.12	-	164 322	164 322
Balanseført verdi pr. 31.12	46 475	30 352	76 827

Avskrivningssats (lineær)

20% - 33%

Note 5 – Finansplasseringer

Selskapet har i løpet av året investert i ulike verdipapirer gjennom Formuesforvaltning AS.

Fordeling pr. 31.12.	Bokført verdi	Kursverdi	Kjøpesum
Pengemarked Norge/Bank	23 166 597	23 166 597	23 410 015
Obligasjoner Norge	35 472 833	35 472 833	36 089 838
Obligasjoner utland	6 786 436	6 786 436	6 514 471
Hedgefond	3 458 484	3 458 484	3 171 207
Aksjer Norge / Norden	1 723 932	1 723 932	1 574 784
Aksjer utland	7 958 677	7 958 677	7 210 442
Sum finansielle aktiva	78 566 959	78 566 959	77 970 757

Side | 19

Aksje- og obligasjonsfond er oppført til markedsverdi. Urealisert netto gevinst på kr 2 061 726 for 2016 inngår i finansinntekter.

Avkastning på reservekapital plassert i Danske Bank, utgjør kr 552.944.

Note 6 – Betalingsmidler

Av bankinnskudd er kr 197 343 bundet beløp vedrørende skattetrekk for ansatte og styret. Tilsvarende beløp i fjor utgjorde kr 146 761.

Note 7 – Endring i arbeidskapitalen

Endring i arbeidskapital

Arbeidskapital pr. 31.12.2015	99 316 476
Årets resultat	133 978 261
+Avskrivninger	30 646
-Investering i anleggsmidler	-
Korrigerings Sira-Kvina ført direkte mot reservekapital	-130 225
-Utbetalt til deltakerkommuner	-111 655 000
Endring i arbeidskapital	22 223 682
Arbeidskapital pr. 31.12.2016	121 540 158

Endring i arbeidskapital i balansen

	Pr. 31.12.16	Pr. 31.12.15	Endring
Omløpsmidler	149 146 068	118 092 040	31 054 028
Kortsiktig gjeld	27 605 910	18 775 564	8 830 346
Arbeidskapital	121 540 158	99 316 476	22 223 682

Note 8 – Overføring av fordelte konsesjonskraftinntekter til deltakerkommuner

	Utbetalt ihht. budsjett	Balansering av reservekap.	Etteroppgjør særskilt fordelt	Sum utbetalt
Aust-Agder fylkeskommune	48 971 000	-	-	48 971 000
Vest-Agder fylkeskommune	14 527 000			14 527 000
Arendal kommune	1 305 000	-	-	1 305 000
Audnedal kommune	272 000			272 000
Birkenes kommune	444 000	-	-	444 000
Bygland kommune	4 166 000	-	-	4 166 000
Bykle kommune	13 201 000	-	-	13 201 000
Evje og Hornnes kommune	490 000	-	-	490 000
Flekkefjord kommune	1 346 000			1 346 000
Froland kommune	2 949 000	-	-	2 949 000
Grimstad kommune	1 053 000	-	-	1 053 000
Hægebostad kommune	22 000			22 000
Iveland kommune	2 136 000	-	-	2 136 000
Kristiansand kommune	58 000			58 000
Kvinesdal kommune	3 000 000			3 000 000
Lindesnes kommune	168 000			168 000
Marnardal kommune	1 550 000			1 550 000
Sirdal kommune	1 478 000			1 478 000
Valle kommune	5 936 000	-	-	5 936 000
Vennesla kommune	3 069 000			3 069 000
Åmli kommune	2 349 000	-	-	2 349 000
Åseral kommune	3 165 000			3 165 000
Totale overføringer konsesjonskraftinntekter	111 655 000	-	-	111 655 000

Note 9 – Fordelinga av årets resultat før overførte konsesjonskraftinntekter

	Ordinær fordeling	Etteroppgjør Sira-Kvina særskilt fordelt	Totalt tilført
Aust-Agder fylkeskommune	54 404 605	1 103 346	55 507 951
Vest-Agder fylkeskommune	17 362 143	62 171	17 424 314
Arendal kommune	1 441 159		1 441 159
Audnedal kommune	284 807		284 807
Birkenes kommune	546 479		546 479
Bygland kommune	4 790 305	374 136	5 164 441
Bykle kommune	15 378 105	1 291 354	16 669 459
Evje og Hornnes kommune	566 404		566 404
Flekkefjord kommune	1 613 031	85 686	1 698 717
Froland kommune	3 381 298		3 381 298
Grimstad kommune	1 163 525		1 163 525
Hægebostad kommune	22 880		22 880
Iveland kommune	2 403 339		2 403 339
Kristiansand kommune	60 097		60 097
Kvinesdal kommune	5 203 807	26 121	5 229 928
Lindesnes kommune	177 410		177 410
Marnardal kommune	1 614 791		1 614 791
Sirdal kommune	1 891 636	7 785	1 899 421
Valle kommune	7 334 042	1 312 520	8 646 562
Vennesla kommune	3 177 181		3 177 181
Åmli kommune	2 624 968		2 624 968
Åseral kommune	3 673 130		3 673 130
Driftsfond	600 000		600 000
Sum	129 715 142	4 263 119	133 978 261

Side | 21

Note 10 – Fond og reservekapital

	Deltakeransvar i selskapsavtale	Reservekapital pr. 31.12.15	Tilført fra årets resultat	Avregning Sira Kvina/ Øksendal	Utbetalt til deltakere	Reservekapital pr. 31.12.16
Aust-Agder fylkeskommune	38,33 %	46 673 899	55 507 950	-12 877	48 971 000	53 197 972
Vest-Agder fylkeskommune	19,24 %	3 877 306	17 424 315	-42 997	14 527 000	6 731 624
Arendal kommune	1,02 %	1 456 900	1 441 159		1 305 000	1 593 059
Audnedal kommune	0,31 %	107 027	284 807		272 000	119 834
Birkenes kommune	0,36 %	565 729	546 479		444 000	668 208
Bygland kommune	3,30 %	5 088 686	5 164 441	-5 231	4 166 000	6 081 896
Bykle kommune	10,85 %	16 144 164	16 669 459	-18 054	13 201 000	19 594 569
Evje og Hornnes kommune	0,39 %	596 219	566 404		490 000	672 623
Flekkefjord kommune	1,31 %	222 833	1 698 717	-5 990	1 346 000	569 560
Froland kommune	2,40 %	3 579 717	3 381 298		2 949 000	4 012 015
Grimstad kommune	0,83 %	1 179 622	1 163 525		1 053 000	1 290 147
Hægebostad kommune	0,03 %	6 568	22 880		22 000	7 448
Iveland kommune	1,69 %	2 440 851	2 403 339		2 136 000	2 708 190
Kristiansand kommune	0,07 %	7 992	60 097		58 000	10 089
Kvinesdal kommune	3,55 %	1 488 047	5 229 928	138 247	3 000 000	3 856 222
Lindesnes kommune	0,20 %	46 623	177 410		168 000	56 033
Marnardal kommune	1,76 %	557 481	1 614 791		1 550 000	622 272
Sirdal kommune	1,09 %	1 203 960	1 899 421	150 684	1 478 000	1 776 065
Valle kommune	4,83 %	8 112 185	8 646 562	-20 905	5 936 000	10 801 842
Vennesla kommune	3,42 %	439 229	3 177 181		3 069 000	547 410
Åmli kommune	1,89 %	2 760 110	2 624 968		2 349 000	3 036 078
Åseral kommune	3,13 %	1 154 799	3 673 130		3 165 000	1 662 929
Driftsfond		1 714 002	600 000	-313 102	-	2 000 900
Sum	100,0 %	99 423 949	133 978 261	-130 225	111 655 000	121 616 985

Note 11 – Annen kortsiktig gjeld

Spesifikasjon av kortsiktig gjeld

	2016	2015
Aktiv forvaltning innenfor kraftmarkedet	-	-
Skyldige feriepenger	257 634	287 643
Periodiserte kostnader	795 863	3 648 027
Annen kortsiktig gjeld	100 000	163 149
Sum annen kortsiktig gjeld	1 153 497	4 098 819

Note 12 – Uavklarte forhold/ betingede utfall

Sira-Kvina-vassdraget

Det foreligger fortsatt ikke avgjørelse om endelig kraftgrunnlag for Duge pumpekraftverk og Svartevassmagasinet i Sira-Kvina. Det er usikkert når et endelig vedtak vil foreligge, og om vedtaket vil få tilbakevirkende kraft.

Mandalsvassdraget

Faktura fra Agder Energi Vannkraft AS på kr 767 054,05 eks mva for differanse mellom OED-pris og individuell selvkost av et volum på 29 322 MWh fra Skjerka og Håverstad kraftverk knyttet til vilkårsreviderte konsesjoner.

Konsesjonskraft IKS og AEVK er uenige om prisen på dette volumet. Partene er videre enige om at nevnte beløp ikke skal betales inntil videre.

AEVK aksepterer ikke vilkårene i konsesjonen av desember 2013 der det fremgår at konsesjonskraft fra flere konsesjoner gitt før 1959 nå skal leveres til OED-pris. AEVK aksepterer heller ikke stadfestingen til Olje- og Energidepartementet av mars 2015 om at konsesjonsvilkåret i 2013 er lovhjemlet.

Selskapet vurderer derfor kravet fra AEVK som så tvilsomt at beløpet på kr 767 054,05 ikke er blitt bokført i regnskapet.

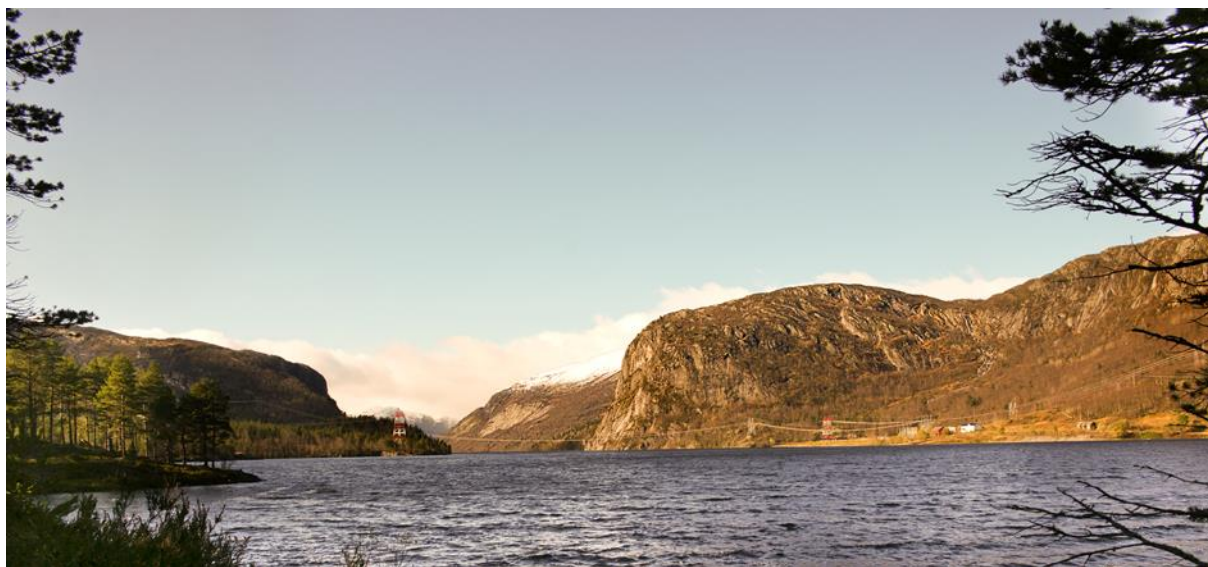
Note 13 – Sikring

Sikringsstrategi

Pr. 31.12.2016 er det følgende volumer sikret:

	2 016	2 017	2 018	2 019	2 020
Sikret volum i GWh	821	809	497	184	-
Totalvolum i GWh	860	861	861	861	861
Sikret volum i %	96 %	94 %	58 %	21 %	0,0 %

Verdi/forpliktelse knyttet til sikrede framtidige volumer er ikke balanseført i årsregnskapet, men er behandlet ihht. reglene om sikringsinstrumenter. Inntektene og kostnadene blir periodisert og klassifisert på samme måte som underliggende posisjoner.

Botsvatn, Bykle kommune

Konsesjonskraft IKS
Postboks 4
4747 Valle

post@konsesjonskraft.no
telefon 37 93 75 00